Pedagogická fakulta
Faculty of Education
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy a sportu

Bakalářská práce

Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci

Vypracovala: Gabriela Kasalová

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2023

Pedagogická fakulta
Faculty of Education
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of Sports Studies

Bachelor thesis

History of physical education and sport in Humpolec

Author: Gabriela Kasalová

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2023

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie tělesné výchovy a sportu

Jméno a příjmení autora: Gabriela Kasalová

Studijní obor: Tělesná výchova a sport (jednooborové)

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2023

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá historií tělesné výchovy a sportu v Humpolci. Rozdělená je do dvou částí. První část pojednává o historii samotného města. Druhá část je následně rozdělena do dalších čtyř období. První období je popisováno od založení Sokola, tedy od roku 1868 do roku 1918. Druhé období je věnováno létům po první světové válce až po rok 1945. Další období navazuje na rok 1945 a pokračuje do roku 1989. Poslední období mapuje historii od roku 1989 do současnosti.

Klíčová slova: tělovýchovná jednota, Sokol, organizace, oddíl, tělovýchova, TJ Jiskra

Bibliographical identification

Title of the bachelor thesis: History of physical education and sport in Humpolec

Author's first name and surname: Gabriela Kasalová

Field of study: Physical Education

Department: Department of Sports studies

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

The year of presentation: 2023

Abstract:

My Bachelor thesis is about physical education and sports in Humpolec. It is divided into two parts. The first part is dealing with the history of the city itself. The following part is separated into four more periods. The first period is described as the establishment of Sokol, which was in 1868 and continues until 1918. In next period is covered the years after World War till 1945. The third period is followed up in 1945 and goes on until 1989. The last period is described history from 1989 to the present days.

Keywords: physical education unity, Sokol, organization, section, physical education, TJ Jiskra

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce, a že jsem ji vypracoval(a) pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce, panu doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi, CSc., za odborné vedení při psaní práce a věcné připomínky. Dále děkuji knihovně Jiřiny Zábranové v Humpolci za zapůjčení literatury, také Státnímu okresnímu archivu Pelhřimov za předložení potřebných materiálů a archiválií a Muzeu dr. Aleše Hrdličky za poskytnuté informace ohledně kronik.

Obsah

1 Úvod ... 6
2 Metodologie ... 7
2.1 Cíl, úkoly, předmět práce ... 7
2.1.1 Cíl práce ... 7
2.1.2 Úkoly práce ... 7
2.1.3 Předmět práce ... 7
2.2 Metody práce ... 7
2.3 Rozbor pramenů a literatury ... 8
3 Stručný nástin historie města Humpolec ... 10
4 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci do roku 1918 ... 14
4.1 Tělocvičná jednota Sokol ... 14
4.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec ... 23
4.3 Sportovní klub Humpolec ... 24
4.4 Lawn Tennis Club Humpolec ... 24
5 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci 1918–1945 ... 26
5.1 Tělocvičná jednota Sokol ... 26
5.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec ... 32
5.3 Atleticko – fotbalový klub Humpolec ... 33
5.4 Sportovní klub Humpolec ... 36
Lední hokej ... 36
Národní házená ... 38
5.5 Lawn Tennis Club Humpolec ... 39
5.6 Aeroklub Humpolec ... 41
6 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci 1945–1989 ... 44
6.1 Tělocvičná jednota Sokol ... 44
6.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec ... 48
6.3 Sportovní klub Humpolec ... 52
Fotbal ... 52
Lední hokej ... 53
Lawn Tennis Club Humpolec ... 53
Národní házená ... 55
6.4 Tělovýchovná jednota Jiskra ... 57
Atletika ... 57
Fotbal ... 58
Lední hokej ... 59
Moderní gymnastika ... 60
Národní házená ... 61
Ostatní sporty ... 63
6.5 Aeroklub Humpolec ... 66
6.6 Jezdecký sport v Humpolci ... 68
7 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci od roku 1989 do současnosti ... 71
7.1 Klub českých turistů – odbor Humpolec ... 71
7.2 Tělovýchovná jednota Jiskra ... 72
Atletika ... 72
Fotbal ... 74
Lední hokej ... 76

Moderní gymnastika 78
Národní házená 79
Ostatní sporty 81
7.2 Lawn Tennis Club Humpolec 85
7.3 Delta klub Humpolec 87
7.4 Jezdecký sport v Humpolci 88
8 Závěr 91
Prameny a literatura 92
Použité zkratky 95

1 Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřena na historii organizované tělesné výchovy a sportu v Humpolci. V první části je nejdříve popisovaná historie celého města vůbec. Pojednává o důležitých událostech od dob jeho vzniku až do současnosti. Například je zde zmínka z 15. století o položení kamene jedné z nejzajímavějších dominant Humpolce a tou je hrad Orlík, který dnes můžeme vidět už jen jako zříceninu. Tento hrad byl po dlouhá léta využíván jak Sokoly, tak turisty k různým akcím, jako byly výšlapy, pochody, výlety aj. Dále je tu ku příkladu vyzdvihnuta v 19. století soukenická výroba, která město velice proslavila.

Organizovaná činnost tělesné výchovy je v práci rozdělena do čtyř kapitol. Začátek je datován rokem 1868, kdy byla založena Tělocvičná jednota Sokol. V tomto období vznikalo po republice spoustu podobných jednot, následujících vzor Tělocvičné jednoty pražské, a Humpolec nebyl výjimkou. Lidé toužili být fyzicky zdatní, podporovat svoje zdraví, a proto se začali scházet v tělocvičnách. První kapitola pokračuje ještě zmínkou o turistice, sportovním klubu a tenisu. Zakončena je rokem 1918, kdy končí první světová válka.

Druhá kapitola je datována od roku 1918 až do konce druhé světové války, tedy do roku 1945. V tomto meziválečném období se sport v Humpolci rozšířil o fotbal, lední hokej, národní házenou a sportovní letectví. Pozornost je opět věnována hlavně Sokolu, který byl ve městě nejvíce rozšířen a sdružoval nejvíce členů.

Předposlední kapitola pojednává o poválečném období, až do roku 1989, kdy byla sametová revoluce. Sportovní aktivita byla kvůli válce v útlumu, ale postupně se činnost znovu v tomto období rozvíjela. V této kapitole je popsán zánik Sokola a také je poprvé zmíněná Tělovýchovná jednota Jiskra, která vznikla ve městě roku 1956. Jednota začala sdružovat většinu sportů v Humpolci.

Poslední, čtvrtá kapitola je od roku 1989 až do současnosti. Nejrozsáhleji je zde popsána turistika a již zmiňované sporty s dlouholetou tradicí, jako je fotbal, hokej, moderní gymnastika, národní házená, tenis, letectví a jezdecký sport.

2 Metodologie

2.1 Cíl, úkoly, předmět práce

2.1.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zpracovat historii spolkové tělesné výchovy, výkonnostního sportu a organizované turistiky v Humpolci od jejich počátků, tedy od vzniku tělocvičné jednoty Sokol, až do současnosti, na základě archivní literatury, kronik a periodik.

2.1.2 Úkoly práce

- ✓ Provést detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných, fotografických a filmových pramenů, dobových periodik, literatury a internetových zdrojů.
- ✓ Zpracovat nástin historie Humpolce.
- ✓ Zpracovat archivní fondy organizované spolkové tělesné výchovy v Humpolci.
- ✓ Zpracovat detailní historii spolkové tělesné výchovy, organizovaného sportu a turistiky v Humpolci. Tuto část rozdělit do obvyklých časových období. Eventuelně dále členit podle jednotlivých tělovýchovných spolků Humpolce.
- ✓ Zpracovat fotografie, obrázky a tabulky do příloh či přímo do textu.

2.1.3 Předmět práce

Z hlediska obsahového je předmět práce zaměřen na historii tělesné výchovy, sportu a turistiky. Naopak mimo předmět práce stojí školní tělesná výchova, spontánní neorganizovaná tělesná výchova, individuální pohybové aktivity rekreačního charakteru, tělovýchovné sporty v DDM, nespecifická sportovní činnost skautingu a trampingu a činnosti Svazarm. Mimo také stojí oddíl šachistů, organizace FDTJ, DTJ a Orel a všechny motoristické sporty, vyjma aeroklubu.

Z hlediska územního je předmět práce vymezen současným katastrem města Humpolce.

Z hlediska časového je předmět práce zaměřen na období od vzniku tělocvičné jednoty Sokol v roce 1868, až do současnosti.

2.2 Metody práce

V této bakalářské práci byly použity standardní historické metody, které umožňují vyhledávání a porovnávání dat z historie. Při vytváření byla kladena pozornost všem souvztažným zdrojům. Zpracování jsem provedla detailní obsahovou

analýzou archivních fondů, kronik, dostupné literatury periodik, internetu, a především tištěných pramenů. K sepsání této práce byla využita metoda přímá, progresivní a chronologická. V práci jsou dodržovány dobové názvy města Humpolec.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

Pro vytvoření této práce byly využity informace pomocí analýzy dostupných písemných pramenů, dobových periodik a fotografií, literatury, či kronik oddílů a internetových zdrojů.

Ucelený pohled na tělovýchovné spolky mi poskytla publikace od bývalého místostarosty, Mgr. Romana Brzoně z roku 2011, kdy sepsal spolu s dalšími autory vývoj spolků od jejich počátků až do současnosti. Dále mi byla velice nápomocná publikace sepsaná souborem autorů z roku 1968, kde se autoři zabývají tématem stoletého fungování organizované tělovýchovy a sportu v Humpolci.

K načerpání informací k činnosti jednoty Sokola mi posloužily již zmíněné publikace, Státní okresní archiv Pelhřimov a uchované archivní materiály dostupné v muzeu Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. Jednalo se zejména o knihu vydanou roku 1929 při příležitosti otevření nové sokolovny. Sepsal ji Oldřich Kocián, starosta sokolské župy Havlíčkovy a také starosta jednoty. Popsal v ní činnost Sokola od doby jeho založení až po rok 1928, kdy spolek slavil 60 let svého trvání. Jako periodikum mi bylo velice nápomocné *Za bratrstvím* z roku 1948, který byl vydán k 80 letům vzniku Sokola v Humpolci. V muzeu jsem měla možnost nahlédnout do kroniky samotné jednoty, která byla také nedílnou součástí práce.

Dále jsem v práci využila knihy *100 let fotbalu v Humpolci* a *100 let tenisu v Humpolci*. Dalším, ale spíše potencionálním zdrojem mohou sloužit dobové časopisy a jiné tiskoviny. Ve své práci jsem využila časopis *Zálesí*.

Velice nápomocné mi bylyi i klubové internetové stránky a především oficiální stránky města Humpolce. Zde jsou dostupné kroniky města od roku 1848 až do roku 2002, v nich také zmiňován sport v Humpolci. Další kroniky města jsou volně dostupné na oficiálních internetových stránkách muzea Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, ty byly také důležitým zdrojem informací pro mou práci.

Jako poměrně značný problém se ukázala transkripce názvů většiny spolků a organizací. V použitých zdrojích se vyskytuje směs názvů, jak původních prvorepublikových, tak i těch současných.

3 Stručný nástin historie města Humpolec

Začátek vzniku města není přesně datován. Podle pověsti byl u zrodu polomytický Gumpold, avšak historické prameny to nepotvrzují. První písemné zmínky vznikly roku 1178, kdy Přemysl město daroval Soběslavovi II. Osada vznikla jako pohraniční strážné místo na důležité cestě mezi spojnicí Prahy a Moravy.[1]

Během 13. století se v zdejší oblasti začalo těžit stříbro. Roku 1253 král Václav I. udělil výsady pro dolování stříbra, a to pomohlo k rozšíření a rozvoji městečka. Avšak došlo k rychlému vyčerpání zdrojů, a proto se začalo rozvíjet v průběhu 15. století soukenictví. Humpolec během své historie přecházel do vlastnictví různých majitelů. Prošel například pod rukama německých rytířů, po nich jej vlastnil do roku 1325 Želivský klášter, patřil také patřil křížovníkům s červenou hvězdou. Dalšími majiteli byly šlechtické rody, které roku 1371 povýšily městys Humpolec na město. Po husitských válkách začalo město opět vzkvétat. Významná událost se stala roku 1462, kdy byla uznána práva cechu postřihovačského a krejčovského, a tím vznikl počátek dob soukenických. Koncem 15. století se položily stavební základy hradu, který byl považován za jakéhosi ochránce celého kraje. Probíhaly zde vojenská cvičení a v průběhu let 1496 až 1559 se hrad rozrostl o hradby a předhradí. Jedná se o hrad Orlík, jenž nese své jméno po dravci. Dnes ho můžeme vidět už jen v podobě zříceniny.[2]

Obrázek 1
Zřícenina hradu Orlík z roku 1929.

Zde organizované spolky turistiky a také Sokolů pořádaly spoustu výletů. Převzato z internetových stránek Historické fotografie. http://www.fotohistorie.cz/Vysocina/Pelhrimov/Orlik/Default.aspx.

[1] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec.
[2] Tamtéž.

Roku 1620 proběhla Bitva na Bílé hoře, městu se začal zabavovat majetek bez náhrady a přichází do vlastnictví šlechticů ze Solmsu. Během tohoto století byl Humpolec svým soukenictvím vyhlášen po celé zemi. Rozšířilo se protestantství, které se zde udrželo navzdory různým opatřením.[3]

V dalším století zažilo město hospodářský úpadek, hlad a mor vlivem napoleonských válek, a z města i okolí zbyla jen spáleniště. Poté, co skončily válečné nepokoje, zůstalo město na mizině na několik dalších desítek let. V roce 1807 majitel hrabě František z Wolkenstein-Troszburgu vykoupil a propustil město z poddanství a začal jej prohlašovat za svobodné město. Toto bylo zpečetěno smlouvou vydanou dne 3. července 1807.[4]

Obrázek 2
Na fotografii je Humpolec r. 1807.

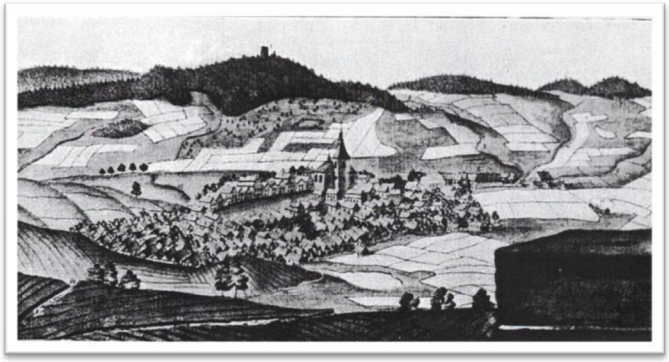

Převzato z knihy Kobliha, G. (1929). *První století města Humpolce: 1807-1907*. Humpolec: Město Humpolec.

V průběhu 19. století si město ustanovuje národní gardu a zakládá sněmovní spolek, který nese název Beseda. 18. července roku 1848 se konaly volby do říšského sněmu a v Humpolci zvítězil Karel Havlíček Borovský, jenž se na konci stejného roku tohoto postavení vzdal. Město se poté roku 1850 dočkalo založení vlastního městského úřadu. Během následujících let došlo k dalším rozvojům v různých oblastech. Roku 1857 byla zřízena nemocnice, r. 1894 byla dobudována železniční spojnice mezi Humpolcem a Německým Brodem, dnes už Havlíčkovým.[5]

O něco později, po Bachově neoabsolutismu, se začal obnovovat společenský život a také začaly vznikat spolky. Jeden z nejstarších je Zpěvácký spolek Čech a Lech,

[3] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec.
[4] Kobliha, G. (1929). *První století města Humpolce: 1807-1907*. Humpolec: Město Humpolec.
[5] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec.

který byl založen roku 1862. Zákony vydané 15. listopadu 1867 upravovaly podmínky pro spolky a spolčovací činnosti. Zahrnuty zde byly i spolky politické. V dalším roce vzniká spolek Tělocvičná jednota Sokol.[6]

Soukenická výroba v druhé polovině 19. století byla velice rozsáhlá. Zaměstnáváno bylo 2000 lidí. Díky tomuto řemeslu se v jedné z továren rozsvítilo první elektrické světlo na Vysočině. Emerich Dítě, soukeník té doby, proslavil řemeslo po celém světě svým rekordem zhotovení pánského obleku za necelých 10 hodin. Rekord, který byl držen anglickým továrníkem z Manchesteru byl tak překonán, a proto se začalo městu říkat Český Manchester. Emerich také přispěl k rozvoji spolkových organizací tím, že nabízel své prostory kolem továrny převážně k provozování kopané a pro různá cvičení.[7]

Obrázek 3

Na fotografii je továrna na sukna Emericha Dítěte z 19. století.

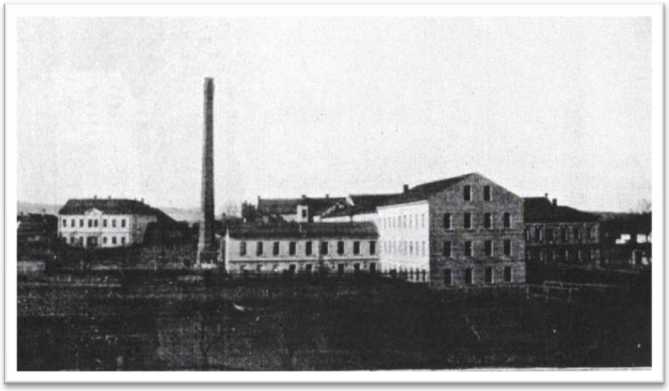

Okolí bylo využíváno k sportovním akcím. Převzato z knihy Kobliha, G. (1929). *První století města Humpolce: 1807-1907*. Humpolec: Město Humpolec.

Z humpolecka pochází mnoho osobností. Mezi ně patří například ředitel dívčí školy a spisovatel Gustav Kobliha, antropolog Aleš Hrdlička, malíř Gustav Mahler, režisér Jindřich Honzl, krajinář Adolf Korásek a architekt Josef Gočár.[8]

Výročí 100 let svobodného města bylo oslaveno roku 1907. V letech 1912 až 1914, byla postavena nová radnice v secesním stylu, kterou zdobily čtyři bílé sochy. Poté začala 1. světová válka a celá země žila v utrpení a chaosu. Nebylo tomu jinak

---

[6] Brzoň, R., et al.(2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

[7] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec.

[8] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec a také Kobliha, G. (1929). *První století města Humpolce: 1807-1907*. Humpolec: Město Humpolec.

i Humpolci. Spolkové organizace a jejich činnost také utichla, opět se začala rozvíjet až po válce. Nejhůře dopadly sportovní organizace, které vznikly během tohoto období, jako je například kopaná a tenisový klub.

Skončila 2. světová válka a město se snažilo vrátit do starých kolejí, ale marně. Až v roce 1991 město obnovilo městský úřad a mohlo opět spravovat své území. Erb, který je symbolem Humpolce, je tvořen z tří slavných rodů z řad majitelů. Panové z rodu Trčků z Lípy mají v erbu tříbarevný terč, pánům z Leskovce patří zlaté zkřížené vidle a pány z Dubé symbolizují stříbrné zavinuté střely. Vedle erbu má Humpolec z tohoto období svou oficiální městskou vlajku, dnes využívanou hlavně při sportovních utkáních.

Město se v dalších letech stále vyvíjelo až do dnešní podoby. V dnešní době má Humpolec okolo 11. tisíc obyvatel a rozlohu o 51, 49km^2. Turisty láká na historické památky, jako je například krásná dominanta města, kostel sv. Mikuláše. Dále na okolní přírodu, která se vyznačuje výskytem žuly a malebnými kopci a také na různá pravidelná sportovní utkání a společenské akce.[9]

[9] Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Humpolec: Město Humpolec

4 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci do roku 1918

4.1 Tělocvičná jednota Sokol

České sokolské hnutí se zrodilo roku 1862, a to založením Tělocvičné jednoty pražské. V čele jako starosta byl Jindřich Fügner a místostarosta Dr. Miroslav Tyrš, ten se stal velkým vzorem i pro ostatní spolky.[10]

Roku 1868 se v Praze konala velká událost, a to pokládání základního kamene k Národnímu divadlu. Zde byli přítomni národní představitelé a sokolové i s Dr. Miroslavem Tyršem. Jejich vystoupení a činnost fascinovala skupinu vlasteneckých nadšenců z Humpolce, kteří byli na této události pod vedením Filipa Bečváře. Po skončení slavnosti se vrátili domů a vznikla myšlenka o založení sokola v Humpolci. Požádali o pomoc cvičitele z pražského Sokola, kteří přijeli a ukázali některá svá cvičení. Poté byla, na den 19. července 1868, díky Filipovi Bečvářovi sjednána ustavující schůze Tělocvičné jednoty Sokol v Humpolci. Svůj první prapor odkryli na prvním plese, a to o rok později, 27. ledna 1869.[11]

Svým vznikem se jednota zapsala do historie jako čtvrtý nejstarší spolek Humpolce a k činnosti se ihned přihlásilo 55 členů, po roce toto číslo vzrostlo na 170 členů. Starostou jednoty byl vybrán Jan Skorkovský, Jan Houdek se stal jednatelem a náčelníkem byl zvolen Filip Bečvář, který i ochotně vedl cvičení.[12]

Každá sokolská organizace měla své podmínky pro přijetí nových členů, ty byly většinou podobné. Humpolecký sokol přijal jako nové cvičence pouze muže starší 18 let, kteří byli bezúhonní a své bydliště měli v Humpolci nebo jeho nejbližším okolí. Cvičení probíhala 3 krát do týdne a trvala jednu hodinu. V zimě probíhala pouze v neděli a o svátcích odpoledne. Mezi cvičení, která prováděli, patřilo: šplhání, prostocviky, kruhy, hrazda, bradla, činky, skoky a kůň.[13] Sokol byl ve městě velmi oblíbený, a i proto organizoval různé akce jako jsou průvody s lampióny, šibřinky,

---

[10] Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2018). Vybrané *kapitoly z dějin tělesné kultury* (4 ed.). Univerzita Karlova: Karolinum.

[11] Fučík, A., et al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 5, 10.

[12] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 31.

[13] Tyrš, M., & Čermák, F. (1868). *Sborník sokolský pro rok 1868* (1st ed.). Praha: M. Tyrš a Fr. Čermák, s. 109–110.

výlety po okolí, aj. Poprvé humpolečtí sokolníci vystoupili veřejně před ostatními obyvateli 18. července 1869 v letní tělocvičně *U Hrušků* a od té doby se veřejná cvičení pořádala pravidelně každý rok.[14] Jejich činnost byla sledována rakouskými úřady, jako v té době většina sokolských organizací. Byli sledováni obzvláště na svých výletech a veřejných cvičeních. V květnu téhož roku se účastnili veřejného cvičení v Německém Brodě (dnes Havlíčkovím), a protože tuto událost neohlásili c. k. okresnímu hejtmanství, byli tehdejší humpolečtí sokolové obviňováni a dostávali peněžité pokuty.[15]

Obrázek 4

Na obrázku je pozvánka z roku 1877 na první sokolské šibřinky v Humpolci.

ŠIBŘINKY
„SOKOLA HUMPOLECKÉHO“
dne 4. února 1877
v zahradním sále paní Nápravníkové.
Zábavní výbor „Sokola.“

Převzato z knihy Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Každý tělovýchovný sbor potřeboval dobré vedoucí cvičitele, a ani Sokol v Humpolci nebyl výjimkou. Cvičitelé nejenže museli správně zastoupit funkci tělocvičnou, ale plnili funkci i vychovatelskou a organizační. Měli jít náležitým příkladem, měli být obětaví, oddaní svému sboru a dávat pozor na své svěřence při cvičeních. Ovšem v průběhu prvních let se jednota potýkala s problémy a trpěla nedostatkem takových cvičitelů.[16]

Prvotní nadšení z organizace začalo postupně odeznívat a po roce 1870 začal počet členů klesat. Avšak roku 1873 se stal starostou Filip Bečvář a jednota začala opět

[14] Fučík, A., et al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 7, 8.

[15] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 147.

[16] Fučík, A., et al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 7.

vzkvétat. Stejně jako jiná města a jejich sokolské organizace, tak i v Humpolci se potýkali s dalším problémem. Zda přeměnit jméno Sokol na Sbor dobrovolných sokolských hasičů. V Praze naštěstí tuto žádost neschválili a jednota byla ochráněna od jistého zániku, protože pokud by se někde toto umožnilo, byl by Sokol rozeset do hasičských sborů a původní útvar by zanikl.[17]

Roku 1865 JUDr. Július Grégr daroval pražskému Sokolu pozemek u obce Žižkovo Pole, kde byl později postaven pomník husitského vojevůdce, Jana Žižky. Pro jeho vybudování byly pořádány veřejné sbírky a byl vyhlášen konkurz o nejlepší návrh podobný pomníku. Zvítězil návrh architekta Antonína Wiehleho, a o postavení se postaral Josef Šupich. Pomník byl vystavěn z kamenů, které byly darovány sokolskými organizacemi, zpěváckými spolky, čtenářskými besedami, městy a památnými místy z celé české země. V roce 1874 došlo k slavnostnímu odhalení pomníku, bylo zde přítomno 50 jednot sokolských.[18] Humpolec vezl na výstavbu dva kameny, jeden pocházel z hradu Orlík, ten byl darován na památku Václava z Dubé a druhý kámen byl z vrchu Melechova. Převoz sledovalo spoustu lidí a celkově to byla pro Humpolec obrovská sláva.[19]

Jednota svoji tělocvičnu bohužel neměla a tak své cvičení provozovala tam, kde se dalo. Začínala v zahradách Marie Hornekové, u dnešního Dolního náměstí, poté své cvičení přesunula do pronajatých místností u Františka Komrsa, cvičila také v sále hostince U Hrušků, či v místnostech u paní Nápravníkové, která jim prostory pronajímala za 20 zlatých ročně. Nakonec jim město roku 1878 propůjčilo tělocvičnu v městské škole chlapecké, kde sokolové na oplátku nechali svá nářadí k využití pro školní mládež. Místo to bylo sice menší, než to u Nápravníků, ale za ten bylo pro ně stálejší.[20] U Nápravníků začali ten rok také přednášet a číst různé články ze Sokola a šířit jeho myšlenky. Nakonec byly tyto vzdělávací schůze konány pravidelně v neděli

---

[17] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 14–15.

[18] *Památník vydaný na oslavu dvacetiletého trvání tělocvičné jednoty Sokola pražského*. (1883). Praha: Sokol Pražský, s. 131-134.

[19] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 14.

[20] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 11–16.

odpoledne a vznikl pro to vzdělávací odbor. Na první sokolský slet roku 1882 v Praze vyrazilo z Humpolce 18 členů, byli oblečeni v kroji a ukazovali cvičení prostná a na hrazdě.[21]

Uplynulo 15 let od založení jednoty a starosta Josef Sládek na valné hromadě nastínil myšlenku o vytvoření stavebního fondu pro vybudování vlastní první tělocvičny. Stalo se tak až o dva roky později v roce 1885, kdy starosta Bečvář navrhl, aby peníze uložené v záložně byly určeny právě pro stavební fond a nepoužívaly se na nic jiného. Uložené peníze měly v tom roce hodnotu 181,10 zlatých, tudíž nastala doba dlouhého čekání, než se naspořilo dostatek financí. V průběhu let se do fondu přispívalo ze získávání nových členů a jejich poplatků, různých sbírek a přesunutí přebytků za uplynulý rok. Patnáctileté výročí bylo řádně oslaveno veřejným cvičením, kde i poprvé zavlál nový slavnostní prapor.[22]

Z důvodu nedostatečné organizace začali v roce 1884 vznikat v Čechách župy. V Humpolci se o vzniku župy hovořilo už v roce 1871, ale stalo se tak až roku 1886 po delším dohadování s ostatními sokoly. Župa vznikla 11. července pod názvem sokolská župa Havlíčkova a tvořila jí sokolská jednota Humpolec, Německý Brod, Chotěboř, Kutná Hora, Čáslav a Neškardice. Prvním úkolem na valné hromadě bylo zvolení starosty a jednatele. Starostou se stal br. Filip Bečvář a jednatelem byl vybrán br. Josef Svoboda. Protože oba působili v sokolu v Humpolci, stal se Humpolec i prvním sídlem této župy.[23] Po roce se zde konal I. slet. Na cvičišti o velikosti 32x40m, cvičilo 104 členů na prostných a 8 družstev předvádělo cvičení na nářadí. Sokolové z Humpolce zde měli 28 cvičenců, cvičících ve dvou družstvech. Protože zde byla železniční trať zprovozněna až na konci 19. století, dostavili se ostatní účastnící sletu pomocí povozu z nádraží ve Světlé nad Sázavou a z Německého Brodu. Konání tohoto

[21] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 32.
[22] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 17,18.
[23] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 165.

sletu bylo nepříznivě ovlivněno počasím, a tím pádem i menším finančním výtěžkem. Přesto podle slov cvičitele pražského sokola br. Klímy byl slet vzorný.[24]

Během let 1886 až 1888 se pořádala spoustu výletů po okolí, jako například výlet do Želiva, či Ledče. Br. Svoboda k těmto výletům vytvářel tzv. výletní listy, ve kterých popisoval své vzpomínky a dojmy z těchto dní. V průběhu celého roku 1887 pořádali večerní přednášky o sokolství, vlastenectví, úpadku národa a o dalších myšlenkách, ke kterým byli vedeni. Po přednáškách následovala zábava v podobě přednášení humoristických básní, črtů a také vystoupení hudebního sboru.[25]

Jednota měla po 20 letech vzniku 127 členů, a to roku 1888. V květnu bylo poprvé jednáno o výzvě, zda se připojit k České obci sokolské (ČOS) a o pár dní později byla výzva přijata. K příležitosti výročí byla na 22. července svolána slavnostní valná hromada, kde bylo přítomno 60 členů z Humpolce a i 32 členů z jednot okolních. Josef Svoboda, v té době velice činný, vytvořil ku konání valné hromady stručné dějiny Sokola Humpolce za prvních 20 let.[26] V tomto roce došlo i k dalšímu rozšíření sokolské činnosti. Bylo zavedeno cvičení pro dorostence ve věku 14 až 18 let a většina z nich docházela do odborné tkalcovské školy.

Humpolečtí sokolové se zúčastnili II. všesokolského sletu v Praze v roce 1891, kde jednotu zastupovali v počtu 30ti členů.[27]

Netrvalo to dlouho a na své si po dorostu přišly i ženy, které do teď jen s obdivem přihlížely na cvičící muže. 25. února roku 1894 byl založen dámský tělocvičný odbor, který si zvolil svoji starostku Marii Bečvářovou. Odbor byl však po dvou letech rozpuštěn a ženy se přidaly k Sokolu. [28]

Počet členů díky dorostu a ženám stoupl na 168. Během roku 1893 organizace přemýšlela o vykoupení pozemků pro stavbu vlastní tělocvičny, avšak toto se povedlo a zakoupilo až roku 1895. Objektem ke koupi byly dva domky se zahradou. Pozemek

---

[24] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 149.
[25] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 18–20.
[26] Tamtéž.
[27] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 149.
[28] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 5-6.

byl v hodnotě 2750 zlatých, ale jejich stavební fond měl o 465,04 zlatých méně a proto se sokolové snažili získat další peníze. Už od samého začátku byli jejich velikou podporou Živnostenská záložna a Společenstvo soukeníků v Humpolci, a proto jim i v této situaci finančně dopomohli.[29]

Obrázek 5 a 6

Na levém obrázku je pohled na zakoupené dva domky z 19. století a na pravém obrázku je na stejném místě postavena roku 1899 nová Sokolovna.

Převzato z knihy Nocar, P. (2007). *Humpolec: Ohlédnutí za starými časy*. (1st ed.). Humpolec: Pavel Nocar.

Uteklo pár let a konal se další župní slet v Humpolci, a to 28. – 29. června 1896 na místě, kde dnes stojí plicní léčebna. Na průvod bylo připraveno 185 členů a 9 jednot z župy. Z humpoleckých sokolů cvičilo 21 členů. Ovšem než celá slavnost vůbec začala, byla doprovázena silným hřměním, po němž následoval velký déšť, který neustával. Všichni účinkující i diváci se museli jít schovat a vedení se rozhodlo cvičení přesunout na další den, proto také má tento slet dvoudenní trvání. Následující den začali hned z rána, předváděli cvičení s tyčemi, hry s míčem, cvičení na nářadích jako je hrazda, bradla, kůň na šíř s madly a koza na šíř, dále cvičili s kužely a předváděli školu šermu a zápasu. Na závěr měli provést společně cvičení prostná, ale opět kvůli nepříznivému počasí museli skončit a tím skončil i celý slet.

V roce 1898 uběhlo 30 let od založení jednoty sokolské v Humpolci. Bylo to řádně oslaveno veřejným cvičením, pro členy byl však tento rok zásadním z jiného důvodu. Rok 1898 byl totiž rokem, kdy jim obecní zastupitelstvo povolilo postavit si svou vlastní sokolovnu. Za rok, dne 6. srpna se konala velká sláva, protože se kladl

[29] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 21.

základní kámen k první sokolovně. Na událost se za ČOS byl podívat místonáčelník Klenka. Stavba však stála více peněz než organizace měla, tak si půjčila od Záložního a úvěrního ústavu v Třešti. Budova byla postavena br. Otakarem Martinem podle návrhu inž. Čížka a od původního návrhu se lišila tím, že neměla své druhé patro a byla ochuzena o sprchy a šatny z důvodu snížení rozpočtu. 30. listopadu stavba byla dokončena.[30]

Obrázek 7

Na obrázku je pohlednice z 19. století s podpisy tehdejších členů a vyobrazenou podobou sokolovny.

Avšak finální podoba postavené budovy se vůbec neshodovala. Pohlednice byla zaslaná ku příležitosti kladení základního kamene. Převzato z knihy Brzoň, R. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Slavnostní první večer v lednu roku 1900 byl v duchu uctění památky Dr. Miroslava Tyrše a také oslav a radosti z nové sokolovny. Bohužel to netrvalo příliš dlouho, radost a nadšení se proměnil ve strach a paniku. Na veřejné schůzi praskl trám krovu a kvůli panice přišel o život jeden člověk. Přesto byla sokolovna, za přítomnosti starosty Dr. Jana Podlipného z ČOS slavnostně předána humpolecké organizaci v červenci. Na konci roku se na stavbě zjistila spousta závažných problémů a sokolovna se téměř nedala používat. Došlo k rozporům mezi stavitelem a členstvem a opravy se oddalovaly.[31]

Nastalo jedno z nejsmutnějších období. Na začátku roku 1902 bylo v sokolovně zakázáno konání jakýchkoliv akcí a na podzim skončila stavba šest týdnů bez střechy,

[30] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 22–23.

[31] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 9.

proto vlivem deště zůstala celá promočená a ještě více zničená. Ke všemu tento rok skončil ve funkci v Sokolu Filip Bečvář a to byla pro Sokol další rána.[32] Nakonec zůstalo ze 180ti členů pouze 80. Jednota nedostávala dary a příspěvky, neměli peníze na splácení dluhů a úroků. Všechno směřovalo k nejhoršímu. Sokolovna skončila v exekučním prodeji na popud žaloby záložny v Třešti. Celý proces vzniku a pádu sokolovny je popsán ve spisu MUDR. J. E. Jiráska pod názvem *Proč padla sokolovna v Humpolci.* Později byla sokolovna přejmenována na Spolkový dům.[33]

Stalo se tak roku 1906, kdy byl humpolecký Sokol obohacen o nově příchozí mladé lidi, pocházející z Liberce. Díky nim se situace v Sokole začala lepšit. Přišli sem muži jako Josef Drapela, který se stal náčelníkem a přičinil se o znovuobnovení pravidelného cvičení. Také Oldřich Kocián, jenž je velmi spojován s historií humpoleckého sokolství, nebo Antonín Tomec, či Antonín Sláma. Koncem roku zde bylo už 105 členů. Sokolskou budovu od záložny získali zpět díky divadelnímu a zpěváckému spolku a také široké veřejnosti. Tento úkol bylo nutno splnit i z důvodu udržení spolkového a sokolského života.[34]

Mezi roky 1908–1913 jezdili na výlety, účastnili se okrskových cvičení a sletů a jejich činnost se zase rozrostla. Během roku 1909 se zavedlo opět cvičení žáků, kteří byli díky svým úspěchům ze závodu poté ukazováni jako vzor ostatním jednotám. V roce 1912 byl pořádán další všesokolský slet v Praze a jak dokládá oznamovací dopis, Humpolec byl jeho součástí. Znovu se také vytvořil nový stavební fond na novou sokolovnu, a to v roce 1913.[35]

---

[32] Jirásek, J. E. (1902) Proč padla sokolovna v Humpolci? Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci.

[33] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 149–150.

[34] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 25–26.

[35] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 150.

Obrázek 8

Na fotografii je oznamovací dopis z roku 1912, poslaný okresnímu hejtmanství v Humpolci, o účasti na všesokolském sletu v Praze.

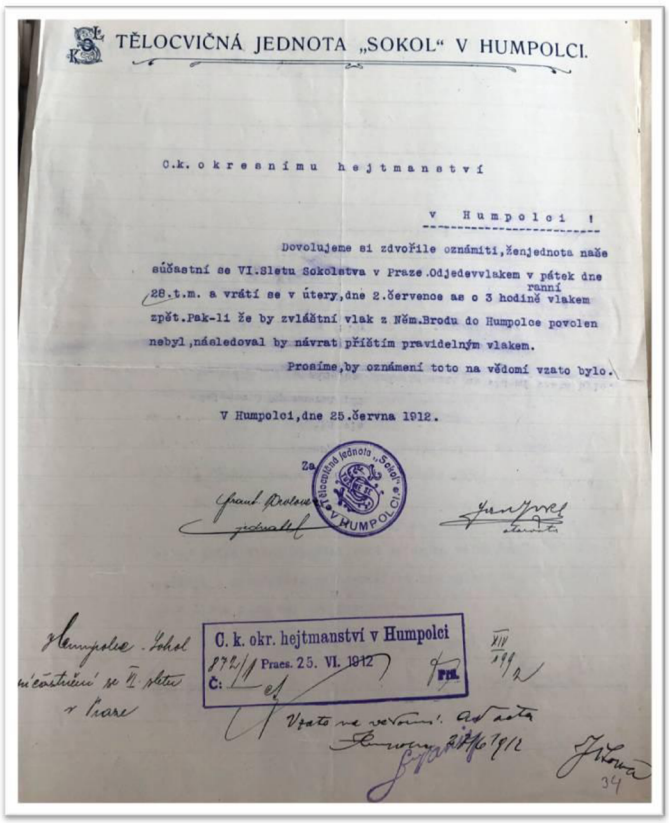

TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA „SOKOL“ V HUMPOLCI.

C.k. okresnímu hejtmanství

v Humpolci !

Dovolujeme si zdvořile oznámiti, že jednota naše súčastní se VI. Sletu Sokolstva v Praze. Odjede vlakem v pátek dne 28. t.m. a vrátí se v úterý, dne 2. července as o 3 hodině ranní vlakem zpět. Pak-li že by zvláštní vlak z Něm. Brodu do Humpolce povolen nebyl, následoval by návrat příštím pravidelným vlakem.

Prosíme, by oznámení toto na vědomí vzato bylo.

V Humpolci, dne 25. června 1912.

Za Tělocvičná jednota „Sokol“ v Humpolci

C. k. okr. hejtmanství v Humpolci
Praes. 25. VI. 1912
Č.:

Humpolec - Sokol
účastnění se VI. sletu v Praze

Vzato na vědomí. Od města

Převzato z Státního okresního archivu Pelhřimov, fond Archiv města Humpolce.

Nastává rok 1914, kdy je v Sokole schválena úplná rovnoprávnost mezi ženami a muži. Tento rok je také ve znamení příprav na sokolský slet v Brně, kterého se zúčastnilo 17 bratrů a 8 sester. V Brně byl slet předčasně ukončen z důvodu příchodu zprávy o atentátu v Sarajevu. Všichni se proto rozjeli domů s obavami, co se bude dít dál. Humpolečtí sokolové měli na 25. července naplánovaný tajný večerní výlet, kdy se rozdělili na tři skupiny a každá vyrazila jiným směrem. Poté se všichni sešli na Valše, a tím jejich výlet skončil. Usínali až brzy nad ránem, v tu dobu už ale v ulicích pochodovali vojáci a hlásili ať se lidé hlásí do vojenské služby. Tělocvična v chlapecké škole se proměnila v dočasnou nemocnici a ve Spolkovém domě se šily vojenské stejnokroje. V roce 1915 se ČOS začala rozpadat. V Humpolci byla činnost Sokola pouze utlumena, kvůli nedostatečnému množství cvičenců a cvičitelů, také neměli své místo na cvičení. Poté se zakázalo i cvičení žactva. Jednota se stále snažila cvičení zavádět, ale pro zákazy a špatné prostory přestala úplně cvičit až do října roku 1917. Ženy a dorostenky cvičily během války více. Nejdříve cvičily od listopadu 1914 až do poloviny dubna dalšího roku. Poté se k cvičení dostaly až v dubnu 1917, kdy mohly opět cvičit ve

školní tělocvičně. Právě díky ženám a dorostenkám celá činnost Sokola v Humpolci neutichla úplně. Roku 1918 vystoupily na veřejném cvičení, udržovaly pravidelné nedělní procházky, cvičily a tančily. Některé sestry byly stíhány ze zemězrady.[36]

Po 28. říjnu sokolové dostali pokyny, že musí v každé jednotě být strážní služba. Proto se humpolecký Sokol hodně podílel na klidu a pořádku ve městě. Konec těchto dní a život po válce přinesl Sokolu 266 členů.[37]

4.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec

Na den 26. května roku 1894 připadla ustavující valná hromada Klubu českých turistů – odbor Humpolec (KČT – odbor Humpolec). Přítomno bylo dvacet členů, patřících mezi ty zakládající. Schválené stanovy měli už měsíc předtím, a tak valné hromadě předcházel první výlet do Světlé nad Sázavou. Jako svého předsedu si zvolili Richarda Waleského a jednatelem se stal J. P. Skorkovský. Na konci roku se konala další valná hromada, kde byla zhodnocena činnost za uplynulý rok. Do odboru se přijalo 59 členů, byly pořádány výlety, přednášky po večerech a různé sportovní akce. Velkým příspěvkem k začátkům turistiky byla kniha od Gustava Koblihy, ve které popsal Humpolec a jeho okolí.

Odbor se také velice snažil přispívat k provozu a k zvelebování svého města. Vybudoval tak dvě aleje, první vedoucí z města do Cípku, které se začalo říkat Turistická alej a druhou od pelhřimovské silnice k první aleji. Roku 1896 se odbor spojil s Hospodářským spolkem, právě kvůli pomoci se zkrášlováním města. Další činnosti spolku zahrnovaly podporu vzniku lidové knihovny, zřízení českých škol a podporu k vybudování železnice. Samozřejmě ta hlavní činnost byla značení cest. Roku 1900 vyznačili cestu z Humpolce, přes Orlík až na Lipnici. V dalších letech pokračovali s budováním nových tras, a k tomu i orientačních tabulí.[38]

Postupný zájem začal opadat a počet členů se začal snižovat, také díky tomu se omezila jejich činnost, hlavně udržování cest. Roku 1905 bylo odboru navrženo, aby se rozešli kvůli spolkové nečinnosti, a to se tohoto roku také stalo. Na začátku roku 1906,

---

[36] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 28–32.
[37] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 36.
[38] Zálesí 1994.

9. ledna, to bylo oznámeno Klubu českých turistů v Praze. Po uzavření účtů, byly veškeré spisy, dokumenty a celé jmění klubu odevzdáno do rukou pražského KČT a odbor v Humpolci byl rozpuštěn.

K obnovení spolku došlo až roku 1912, oproti první valné hromadě zde bylo přítomno méně členů, pouze devět. Nový odbor měl nejdříve za úkol zřídit noclehárnu pro studenty a podílet se na opravách hradu Orlíka. Během let 1914 – 1918 se členové OKČT snažili, aby jejich činnost neustala. Pořádali opět různé přednáškové večery, starali se o studentskou noclehárnu a organizovali různé výlety po okolí.[39]

4.3 Sportovní klub Humpolec

Roku 1903 vznikl v Humpolci spolek s názvem Sportovní klub Humpolec (SK Humpolec). Tento klub sdružoval více sportů. V zimním období byla primární činnost bruslení, organizovaně se bruslilo na kluzišti a také se zde tzv. sáňkovalo, to prováděli pánové tak, že vozili dámy na saních před sebou. První zmínka o lyžařském odboru v tomto klubu pochází z roku 1910.[40] V letním období zde fungovala lehká atletika a první náznaky kopané. Po roce 1908 se ve firmě Emericha Dítěte začal jeho dělníky využívat prostor k prosazování této hry. Avšak prostor byl nedostačující a povrch nevyhovující, tak se přesunuli do místa dnešní plicní léčebny. Za vznik organizované kopané v Humpolci se dá považovat dopis pana Karla Pospíšila, ve kterém roku 1912 žádá o začlenění fotbalu jako hry do sportovního klubu. Jejich činnost začala v sezóně 1912/13. Větší rozvoj všech sportů nastal až po první světové válce, kdy se od sebe oddělily a měly své vlastní spolky a organizace. Sportovní klub fungoval i nadále, ovšem poněkud umírněně.[41]

4.4 Lawn Tennis Club Humpolec

Tenis v Humpolci se z počátku hrával na soukromých pozemcích, které na to byly upraveny. Jedno z hřišť, u Becků, se nacházelo tam, kde dnes stojí Lidl. Roku 1906 se humpolečtí tenisté rozhodli, že si založí svůj Lawn Tennis Club Humpolec

---

[39] Tamtéž.

[40] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 73.

[41] 100 let fotbalu v Humpolci: *aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec, s. 11.

(LTC Humpolec). Avšak stanovy jim byli schváleny až o rok později 15. března. V nich byl jako účel uveden prosazování tenisového sportu, jízdy na kolech (tehdy velocipedech) a bruslích, pořádání her s míči, plávání a veslování. Všechno, co bylo jmenováno, se realizovalo formou společných cvičení, výletů a organizováním závodů nebo přednášek. Hrávali hlavně majitelé pozemků, ale také úředníci, lidé, kteří dosáhli dobrého titulu a mládež, hlavně z rodin majitelů.

Dříve byl tenis vysoce společenskou činností, a tak tomu odpovídalo i oblečení, které bylo spíše vycházkové. Vybavení nebylo zdaleka tak vyvinuté, rakety byly dřevěné a uprostřed byly napnuté struny, které se vyráběly z ovčích střívek.

Zápasy se odehrávaly hlavně v podobě přátelských utkáních s kluby z okolí. První zaznamenané utkání je s Tenisovým klubem Pelhřimovem, jejichž družstvo přijelo kočárem. Tenis se rozvíjel pouze do roku 1914, poté svou činnost ukončil.[42]

[42] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec, s. 5.

5 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci 1918–1945

5.1 Tělocvičná jednota Sokol

Vznikla První republika a skončila první světová válka. Ve městě probíhaly oslavy osamostatnění státu, ale zároveň stále fungovaly strážní hlídky z řad Sokola i občanů. Sokolský archiv s knihovnou byly schovány po celou dobu války v dřevěných bednách u továrníků Bratří Joklů. Vše se nepoškozené vrátilo zpět do spolku.

První rok po světové válce byla snaha vrátit se tam, kde se skončilo a tím i snaha o navrácení sokolské činnosti. Během roku 1919 se počet členů zvedl z 266 na 333. Humpolecký Sokol se rozrostl o několik dalších poboček v okolí, uspořádal se další Havlíčkův župní slet, bylo opraveno letní cvičiště u školy. Také se tento rok uspořádal štafetový běh z Bratislavy do Prahy a Humpolec obsadil úsek mezi Herálcem a Petrovicemi. Kulturní život ve městě se znovu rozvíjel, avšak nejvíce byl organizován právě Sokolem. Opět se konaly výlety, přednášky, veřejná cvičení a znovu se přemýšlelo o stavbě nové sokolovny.[43]

V duchu příprav na první všesokolský slet v nově utvořené republice se nesl začátek roku 1920, kdy se sokolové z Humpolce zúčastnili v počtu 83 bratrů, 65 sester, 16 dorostenců a 15 dorostenek. O dva roky později bylo jednáno o zakoupení pozemku na novou sokolovnu, zejména proto, že chtěli mít své místo pro rozvíjení dovedností a také z důvodu nevyhovujícího prostoru na cvičení, které měli dosud k dispozici. Stalo se tak roku 1924. Na získaném místě se opravilo letní cvičiště a také se postavil prostor pro nářadí. K získání potřebných financí pro stavbu musely být pořádány sbírky.

Další rok se chystal župní slet, který se konal po dlouhé době zase v Humpolci. Celý slet sledovala široká veřejnost, byla to velká událost. Na organizaci sletu se podílelo mnoho lidí, předně bychom měli zmínit br. Karla Jakeše a br. Jaroslava Závodského, bez kterých by tento slet nebyl tak úspěšný. Slet trval od 27. do 28. června a od 4. do 5. července. První dva dny vystupovalo žactvo a dorost z Německého Brodu, Kutné Hory a dalších. Další dva dny vystupovali muži a ženy, těch se zúčastnilo méně než dorostu. Přestože byl slet úspěšný co se provedení a uspořádání týče, peněžní

[43] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 36-38.

úspěch jim nepřinesl. Opět hrálo roli nepříznivé počasí, kvůli kterému musela být cvičení urychleně ukončena. Avšak nějaké peníze se přeci jen vydělaly. Sokol měl pro veřejnost připraveno občerstvení, hudební doprovod a střelnici jako pomocné složky pro zisk peněz. U obou sletů byly po večerech pořádány večerní akademie.[44]

Uplynulo už přes 40 let od vyvěšení druhého sokolského praporu, ten však vlivem počasí ztratil svou původní podobu. Proto v roce 1926 žákyně z rodinné školy zhotovily návrh nového praporu, který vytvořil bývalý člen br. Josef Jar. Filipi. Prapor byl poprvé rozvinut na obvodovém cvičení téhož roku, a také se s ním poprvé pyšnili na osmém sletu sokolstva v Praze.[45]

Obrázek 9

Na fotografii je ukázka plakátu z roku 1926, který zve na obvodové cvičení ku příležitosti rozvinutí nového praporu.

Převzato z Státního okresního archivu Pelhřimov, fond Archiv města Humpolec.

Nastává rok 1928 a pro sokoly z Humpolce je velice významný. 1. května byl při rodinné sokolské slavnosti proveden první výkop k nové sokolovně. Poté se 5. července konala slavnost k příležitosti pokládání jubilejního a základního kamene. Pamětní kámen byl položen na počest oslav 60 let trvání humpoleckého sokolstva. Kvůli této

[44] Tamtéž, s. 40 a také Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 149–152.

[45] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 10.

události se sem dostavil i náčelník ČOS Jindřich Vaníček, který při pokládání kamene na něj poklepal a vyřkl heslo: *„Budiž neprodejná a služ jedině Sokolstvu!"* Částka, za kterou se stavbu podařilo postavit se vyšplhala na 761 324 Kč. Dokončena a otevřena byla 29. července v roce 1929.[46] V Humpolci v muzeu Dr. A. Hrdličky je uchována kronika humpoleckého Sokola, v níž je seznam všech finančních dárců napsaný na šesti stranách.

Obrázek 10

Na fotografii vlevo je kronika Sokola v Humpolci z 20. století a vpravo je její první strana.

Převzato z muzea Dr. A. Hrdličky, inv. č. 14.496.

Nastává doba, kdy byla hospodářská krize a jednotě k fungování příliš nepomáhal ani dluh 250 000 Kč a půjčka 100 000 Kč. Proto br. Oldřich Kocian, nynější starosta, zorganizoval sbírku na splacení dluhu. S pomocí bratrů Joklů se jim povedlo dluh splatit a Sokolovna i jednota mohla žít život zaměřený na rozvíjení tělovýchovy a zdravého ducha. Krize a nezaměstnanost dopadala na všechny občany a členy organizace. Byla malá účast na cvičení a veřejnost neměla velký zájem o sokolské akce. Sokol se snažil pomáhat lidem, kteří to potřebovali a zároveň se pokoušel udržet svoji upadající činnost. V sokolovně byl přepažen malý sál a bylo vybudováno loutkové divadlo, které zde působilo trvale. Na letním cvičišti se také začala hrát nová oblíbená hra odbíjená. Prostor před sokolovnou byl roku 1932 přejmenován na Tyršovo náměstí. Stalo se tak ku stému výročí narození Dr. Miroslava Tyrše. V tomto roce se konal další

[46] Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868–1928. Humpolec: Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 45–48.

všesokolský slet v Praze, na který humpolečtí sokolové také vyrazili. V té době byly o Sokolu rozšiřovány fámy, že je to přežitek a mezi spolky začala být zaujatost.[47]

V roce 1933 je zaváděna branná výchova, která má za úkol připravovat členy sokolstva pro obranu národa. Dne 29. října se uspořádal sraz branné župy ve Světlé nad Sázavou, kde se humpolečtí zúčastnili v počtu 95 br., 24 sester a 16 členů z řad mládeže. Před odjezdem sokolové procházeli v průvodu městem, procházeli tiše a s vážnými výrazy, z čehož obyvatelé usoudili, že něco není v pořádku. Tento rok se také u Humpolce poprvé utábořilo družstvo žáků Sokola Pražského ze Smíchova. Díky tomu se v jednotě začalo uvažovat o pravidelném pořádání vlastního tábora pro své žáky. Další léta byla ve znamení utváření nových odborů, branných výletů, cvičení střelby puškou a pořádání táborů v přírodě.[48]

Konec roku 1937 a začátek roku 1938 byl věnován přípravám na další slet, tentokrát už desátý v pořadí. Přípravy byly ovšem částečně přerušeny, jelikož během květnové mobilizace muselo několik členů z jednot plnit vojenskou povinnost. Slet se konal a humpolečtí sokolové se ho účastnili v hojném počtu, avšak přesná data uvedena nejsou. 23. září byla vyhlášena mobilizace branné pohotovosti a z Humpolce odešlo 78 členů jednoty. Sokolovna sloužila jako přechodné ubytování pro procházející vojska.[49]

Členové sokola byli také součástí jiných spolků, jako například klubu turistů, proto jim také sokolovna zřídila roku 1939 noclehárnu ve velké šatně. Přestože jednota byla ochotna spolupracovat i s ostatními tělovýchovnými spolky, pro jejich nezájem se spolupráce nedařila. V těchto dnech si cvičitelské sbory vytyčily za cíl jediné, všechnu pozornost směřovat na mladé členy. Chtěli tím docílit zachování ducha sokolského na další roky.[50]

Nadchází rok 1940, jenž byl rokem omezování činnosti Sokola. Bylo jim zakazováno nošení odznaků, byly odstraňovány symboly sokolské jednoty, v zimě se

---

[47] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 154.
[48] Tamtéž, s. 155–156.
[49] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 17 a 33.
[50] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 157.

nesmělo topit v tělocvičně a cvičenci museli cvičit v čepicích. Ze Sokolovny byly v prosinci odstraněny všechny sokolské znaky a nápisy. Starosta jednoty Oldřich Kocian převzal po 54 letech po br. Filipu Bečvářovi místo starosty Havlíčkovy župy. Nastává to nejtěžší období pro Sokol v Humpolci. Dne 13. dubna 1941 jim byla úředně zabavena Sokolovna a celá činnost byla zastavena, členů bylo 433. Bylo jim zakázáno přestoupit do jiných tělovýchovných spolků či klubů. Měsíc nato vkročili do Humpolce němečtí vojáci. V říjnu byl pod Orlíkem zatčen br. Oldřich Kocian, který pak v roce 1942 zemřel v koncentračním táboře v Osvětimi. Tento rok byl pro Sokol v Humpolci, stejně jako pro ostatní jednoty, velice bolestivý. Díky zatýkání a válce přišli o spoustu svých členů a náčelníků.[51]

Mládež byla pod vlivem nacistů a k nacismu byla také vedena. Sportovní klub vytvořil odbor házené, kde se scházela a bavila mládež z rozpuštěného Sokola. Žactvo bylo přibráno i do místního klubu turistů, kde se věnovali studiu zeměpisnému. Sokolovna byla využita němci pro vytvoření tzv. *střediska německé kultury* a zvenku i zevnitř označena německými nápisy. Letní cvičiště bylo používáno pro vojenský výcvik. Pomalu se vytrácel sokolský pozdrav ,,Nazdar!". Vzpomínalo se na staré časy, kdy se občané hlásili k národním směrům a k myšlenkám českého sokolství.[52]

[51] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 34–36.
[52] Tamtéž.

Obrázek 11

Na fotografii je sokolovna v Humpolci za německé okupace.

Převzato z muzea Dr. A. Hrdličky.

Konečně 5. května roku 1945 český národ povstává proti německé okupaci. Sokolovna byla zničená po německých vojácích a po uprchlících z pruského Slezska. Členové jednoty se od okupace sešli v sokolovně poprvé až 28. května. Na valné hromadě v červnu se sešlo 164 žen a 219 mužů a starostou byl zvolen věrný člen, br. Josef Drapela. Cvičení musela probíhat v tělocvičně gymnazia. Sokolovna byla opravena až o rok později. Jednota se pomalu vracela do starých kolejí, což také dokázala veřejnosti na Tyršových hrách 28. září.[53]

Při tělovýchovné jednotě Sokol, fungoval také odbor těžké atletiky. V roce 1939, kdy Karel Příborský ukončil svoji činnost v řeckořímském zápase, byl požádán mladíky z Humpolce o pomoc a nauku řeckořímskému zápasení. Karel Příborský tuto nabídku přijal a začal své svěřence trénovat. Začátky měli těžké, netrénovali na žíněnkách, nýbrž na pytlích plných odpadů z továrny, a proto měli také často zranění. Avšak mladíci neustávali ve své píli a díky nim byla roku 1940 svolána ustavující schůze a byl vytvořen těžkoatletický oddíl AFC Humpolec při jednotě Sokol. Příborský se stal vedoucím oddílu a trenérem. Trénovalo se celou zimu na přelomu téhož roku a v roce 1941 byli zařazeni do Západomoravské župy. Zápasníci se účastnili soutěží a během několika let se dostali do vyšší třídy. Mistrovské zápasy se konaly také v Humpolci v sále U Hrušků, Spolkovém domě a i v Sokolovně. Oddíl byl do roku 1945 opravdu

[53] Fučík, A. (1948). *80 let Sokola v Humpolci. Za bratrstvím.* Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci, s. 160–161.

činný. Bohužel jeho dalšímu fungování nepřála špatná dopravní situace a následky války. Pokusy o obnovení zde byly, původní nadšení však opadlo také proto, že mnoho členů odešlo z Humpolce za prací.[54]

5.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec

Po první světové válce vzrostla aktivita klubu příchodem nových členů, pořádáním výletů a hlavně opětovným značením turistických cest. Byla dokončena Sedlická přehrada, od ní si členové z klubu slibovali, že přiláká spoustu dalších turistů. Také měla být postavena rozhledna, která měla stát v lesích Vorlovech, avšak k tomu nedošlo. V roce 1921 byl předseda Dr. V. Vaniš z funkce přeložen a další léta měla ukázat, jak silná je vůle k fungování klubu u ostatních členů. Valná hromada 11. března roku 1922 nám podává informace o vycházkových aktivitách, o informační tabuli na hradě Orlík, ale nový výbor bohužel odhlasován nebyl.

Humpolečtí turisté se vrátili k organizované turistice až v roce 1929, kdy ústředí Klubu československých turistů (KČST) začalo rozčleňovat celou republiku na župy. Přidali se tedy do župy Českomoravská vysočina – jih, která měla své sídlo v Jihlavě. Na valné hromadě roku 1932 došlo k obnovení odboru KČST v Humpolci. Činnost výboru neprobíhala tak, jak by v té době měla, a proto byl o rok později zvolen výbor nový. Jejich cílem bylo rozšíření podmínek pro turistiku v okolí Humpolecka a vytvoření dobré cesty s jednoduchou orientací. Také chtěli stále sloužit městu a pomáhat v jeho udržování. V období od roku 1933 do roku 1938 bylo zpřístupněno 154 km turistických tras, které byly opatřeny orientačními tabulemi v počtu 87. Kvůli zlepšení ubytovacích podmínek pro turisty byla zřízena již zmíněná noclehárna v Sokolovně. Bylo vydáno mnoho turistických průvodců a po okolí vyvěšeno 20 tabulí s mapami Humpolce, na kterých byly vyznačeny turistické trasy. Z výše zmíněného vyplývá, že činnost klubu byla velice aktivní.[55]

Oldřich Kocián zmiňovaný již v organizaci Sokola, byl velice přínosný také pro turistický klub. Zapříčinil se o rozvoj turistiky psaním článků do různých časopisů, sám sepsal několik brožurek o Humpolci. Inicioval také restaurační práce na Orlíku, ty byly

---

[54] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 40–42.
[55] Zálesí 1994.

zahájeny roku 1939. Během dalších let byly vykopávky zkoumány. K přerušení došlo roku 1943, po spáchání atentátu na Heydricha. Po válce již k obnovení restauračních prací nedošlo.

Padesáté výročí vzniku odboru se slavilo roku 1944. Při valné hromadě se vzpomínalo na hojné časy a byly řešeny plány do budoucna. V té době bylo v klubu 241 aktivních členů. V roce 1945 se odbor spojil se spolkem Okrašlovacím a začali realizovat plány z minulého roku, úpravy v parku Stromovka. Výbor stále propagoval informace o krásách Humpolecka, avšak největším problémem rozvoje turistiky byla omezená možnost ubytování. Proto neustále vybízeli město a okolí k vybudování hotelů.[56]

5.3 Atleticko – fotbalový klub Humpolec

V roce 1922, kdy byl klub založen a předsedou zvolen Vilém Honetschläger, se stále pokračovalo v používání prostor okolo továrny Emericha Dítěte. Území to bylo samozřejmě nedostačující, co se týče jeho velikosti a povrchu. Činnost klubu trvala jenom 4 roky a poté byla zastavena, z důvodu nedostatečných financí a nevhodných funkcionářů. Myšlenka o znovuzrození klubu přetrvávala, přece jen byl v okolních městech tento sport už na výši. A tak roku 1929 došlo k obnovení, i když se hrálo ve vyschlém rybníku, který měl malé rozměry a ke hře byl zcela nevhodný. S narůstajícím počtem diváků byli vedoucí činitelé donuceni k pronajmutí jiného pozemku. Povedlo se jim to v roce 1931, kdy se 3. května pozemek slavnostně otevřel. V ten den se konal také zápas s SK Chotěboř, která prohrála 2:0.[57]

---

[56] Tamtéž.

[57] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 28–30.

Obrázek 12
Na fotografii je hřiště z roku 1931.

Jeho rozměry činily 84x53 m. Převzato z almanachu *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

Klub od té doby začal vzkvétat. Bylo ustanoveno I. B mužstvo, klub měl dva svazové rozhodčí, uskutečňovaly se zájezdy za zápasy do okolních měst, dresy dostaly v roce 1931 pevně své klubové barvy a to modro – bílou. Od roku 1934 začalo poprvé působit družstvo dorostu. Pod klubem vznikl téhož roku odbor odbíjené. Konal se první mezinárodní zápas s FC Wien, který byl odehrán před doposud největším množstvím návštěvníků. Na podzim se poprvé soutěžilo v mistrovských soutěžích a klub vstoupil také do 3. třídy, kde měl soupeře SK Chotěboř, Viktorie Bedřichov a SK Přibyslav. Další rok byl ustaven odbor stolního tenisu.[58]

Jak to tak bývá, k rychlému vzestupu se připojil rychlý pád. Klub sice hrál v II. třídě, ale pouze se štěstím. Nedařilo se mu posunout dál. Klub musel odstoupit z mistrovských soutěží a začal pořádat pouze přátelské zápasy se slabšími týmy.V roce 1937 se dokonce jednalo zda klub nerozpustit kvůli špatnému financování, zůstal ale zachován a toto období překonal. Po dvou letech začal zájem o tento sport růst a přibývalo diváků. Roku 1940 hrálo mužstvo opět v II. třídě a byly založené odbory těžké atletiky a lyžování. V mistrovské sezóně 1941/42 získává klub 1. místo v okrsku a nakonec se úspěšně dostává poprvé do I. B třídy. V této soutěži hráli pouze tři mužstva a to SK Hlinsko, SK Čáslav a právě AFC Humpolec. Sezónu v I. B třídě Humpolec vyhrál.[59]

[58] Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond okresní úřad Humpolec.
[59] Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond okresní úřad Humpolec.

Během těchto let odcházelo z týmu mnoho hráčů a tak se museli poohlížet po okolí. Čtyři hráče jim s ochotou uvolnil klub AFK Německý Brod a další dva dostali z Respo Kutné Hory. Proto, aby mužstvo vyhrálo I. B třídu, museli ve dvou kolech v kvalifikačním utkání porazit Sokol Holice, to se jim také povedlo a postoupili do I. A třídy Východočeské župy. Avšak s postupem do vyšší třídy přichází přísnější pravidla na pořádání zápasů. Hřiště muselo být správných rozměrů, mělo být oploceno a celkově muselo být obestavěno bariérou. Peněz v té době moc neměli, a proto si většinu práce odpracovali hráči sami se svými rodinami.[60] Opravy trvaly od roku 1943 až do 1944, kdy se konal první mistrovský zápas na novém hřišti. Velikost hřiště byla 177x85m a hrací plocha měla rozměr o 100 m na 65 m. Podle almanachu *100 let fotbalu v Humpolci*: *aneb jak se hrálo pod Orlíkem,* bylo toto hřiště jedno z nejlepších v kraji v té době. První byl na hřišti odehrán zápas s AC Sparta Praha, který skončil s výsledkem 1:11 pro hosty. Celou podívanou sledovalo 4300 diváků.[61] Roku 1944 byl při klubu založen odbor cyklistický a také šachový. Stolní tenis se dostal do Východočeské divize, ale pro nepokoje z války se bohužel ani nerozehrála.[62]

Jako v jiných oblastech, tak i v kopané se zapsal rok 1945. Kromě dobrých zpráv z konce války přichází i ty špatné. Zemřel fotbalista klubu SK Slavia a František Rozmajzl, který v roce 1943 vedl tréninky humpoleckých mužstev. V červnu 1945 se konala valná hromada. Vlivem společnosti, kdy se tělovýchovné spolky začaly slučovat, byl na schůzi schválen požadavek na spojení místních hlavních třech fungujících klubů. Tím byly AFC Humpolec, Sportovní klub a LTC Humpolec, které se sjednotili v jeden klub a to Sportovní klub Humpolec (SK Humpolec). Fungoval zde také tyto odbory: cyklistický, šachový, lyžařský, těžkoatletický a odbor stolního tenisu. Celkem bylo v nově vzniklém spolku 728 členů.[63] AFC Humpolec se 12. července v roce 1945 přejmenoval na SK Humpolec, podle nově vzniklého klubu.

---

[60] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 30−31.
[61] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 80.
[62] Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond okresní úřad Humpolec.
[63] Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond okresní úřad Humpolec.

Oddíl národní házené

Průkopnicemi tohoto sportu v Humpolci byly už v roce 1922 ženy, kdy při fungujícím klubu AFC založily kroužek házené. Bohužel tím, že to nebyla samostatná organizace, musely si všechny výdaje spojené s činností platit samy. Také neměly dostatek soupeřů a když někam přeci jen vyrazily, jezdily převážně na kolech nebo s fotbalovým klubem. Mezi zakládající členky patřily: Marta Kryštůfková, Marie Malátová, Karla Náhlovská, Marta Nezvalová, Milka Tachovská, Anna Sládková, a Anna Švejdová. Přestože byly začátky opravdu těžké, patří těmto ženám obrovský dík za prosazení tohoto sportu a za jeho zapsání do historie.

Po deseti letech fungování se na hřišti objevují dorostenci. Pro oddíl je tato skutečnost velice potěšující, že právě dorostenecká mládež je házenou tolik ovlivněna a že právě oni přinesli do humpolecké historie ty největší úspěchy. V roce 1930 vyhráli svůj první titul mistra sokolské župy Havlíčkovy. K dorostencům se po čase přidalo i družstvo mužů, které vzniklo pod jednotou Sokola. Ani družstvo mužů nezůstalo zahanbeno a stejný mistrovský titul získali také. V Humpolci se házená velice rychle uchytila, avšak bohužel s přicházejícími německými vojáky a pozastavení Sokola bylo se sportem prozatím konec.[64]

5.4 Sportovní klub Humpolec

Lední hokej

Humpolecký hokej má své počátky v roce 1933, kdy skupina bruslařů chtěla tento sport zavést. Jako téměř u většiny začínajících sportů byly problémem finance. Mladí nadšenci věděli, že to bude obnášet spoustu práce, uvést v život myšlenku založení klubu. Samostatně klub fungovat nemohl a tak se dohodli se Sportovním klubem, který jim vyjádřil podporu. V říjnu tohoto roku se konala první ustavující schůze, kde bylo přítomno 54 sportovců. Před odborem stál první velký úkol. Získat potřebné finance na postavení hřiště s mantinely a samozřejmě na potřebnou výstroj. Proto se pravidelně poslední den v týdnu konaly v hostinci u Hrušků čajové posezení, které byly dlouhodobým zdrojem financí. Odbor uspořádal také veřejnou sbírku, kde byl vybráno 2000 Kčs. Když už měli dostatek kapitálu, mohlo se začít s realizováním

[64] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 59–60.

hřiště. Přesně jeden den po Vánocích, roku 1933 bylo odboru slavnostně předáno hřiště i výzbroj.[65]

Obrázek 13
Na fotografii je ustanovený výbor pro zimní sporty z roku 1933.

Druhý muž sedící zleva je Gustav Trnka, vedoucí hokejového odboru. Převzato z Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 74.

Na první zápas konaný v Humpolci 7. ledna roku 1934 s týmem z klubu HC Pelhřimov, nastoupili humpolečtí hokejisté v oranžových dresech s modrými kalhotami, což byly jejich první klubové barvy. Zápas sice prohráli, ale s výsledkem 5:2 se stydět vůbec nemuseli. HC Pelhřimov byl v té době zařazován k nejlepším mužstvům v celé republice a tak Humpolec ohromil nejenom soupeře, ale také publikum. O týden později měli utkání s LTC Ledeč a nad nimi zvítězili s konečným výsledkem 2:0.

Týmu se jejich první sezónu dařilo víc než dobře a jejich popularita začala ve městě stoupat. Sezóna 1934/35 byla úspěšná. Hokejisté z Humpolce se probojovali do I.A třídy a další sezónu si zde své místo udrželi. Na přelomu roku 1936 a 1937 mužstvo třídu vyhrálo a mělo soupeřit o postup do vyšší třídy, do české divize. Avšak nově se založila Českomoravská župa a mistrovská soutěž byla přeorganizovaná. Družstvo se stalo součástí této župy. Zájem o hokej stále stoupal, jasným důkazem byl, že k stávajícímu mužstvu přibylo jedno další a také se k odboru přidali dorostenci. Celkem bylo sehráno za celou sezónu 1939/40 33 zápasů.[66]

---

[65] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 73–74.
[66] Tamtéž, s. 74–75.

Dorostenecké mužstvo slavilo své první zdařilé úspěchy další sezónu, kdy se probojovali až do samotného mistrovského finále pořádaného Horáckou župou. Deset let uběhlo od založení odboru a mužstvo to oslavilo získáním druhého místa v již zmíněné Horácké župě. Se zhoršujícími poměry v zemi začala ubývat činnost ze strany mladých hokejistů, a tak udržet popularitu a výkonnost zbylo na starších hráčích. Přesto jejich činnost během tohoto období neupadala. Oddíl si také velice vážil svých diváků, a proto se snažil o zpříjemnění celkového zážitku ze zápasů. Zařídil jim tedy pravidelné vystoupení krasobruslařů před zápasy a k tomu také pořídil rozhlasovou stanici. Zde pouštěli divákům v přestávkách hudbu, a nebo jim přímo při zápasech popisovali pravidla. Po skončení druhé světové války vstoupil oddíl do další sezóny s vyšším počtem členů. Zájem projevili opět mladí lidé a tak hokej v Humpolci mohl pokračovat v dosavadní úspěšné práci.[67]

Národní házená

Během války byl házená provozována omezeně, a proto se začlenila do fungujícího spolku SK Humpolec. Pod tímto názvem vystupoval oddíl i v dalších letech. Hra se pomalu vracela k životu a začaly se obnovovat její tréninky. Přibývali noví členové, rozšiřovala se stávající družstva a vznikly kategorie žáků a žákyň. V roce 1941 se odbor musí přesunout na nové tréninkové hřiště, poněvadž sokolské hřiště, kde doteď hráli, si zabrali ke svým účelům němci. O rok později už družstvo mužů bojuje o postup do moravskoslezské ligy, ale neúspěšně. V srpnu roku 1943 vzniká Horácká župa, kde se ke svému slovu dostávají konečně i ženy a získávají titul přebornic. V tomto roce zde funguje 6 družstev, avšak číslo se každým dalším rokem zdvojnásobilo a celkový počet členů činil 174. Za celý rok 1944 se na utkání bylo podívat okolo 23 000 diváků, což svědčí o tom, že ve městě byl sport velice oblíbený.[68]

Mužské družstvo se opět snažilo dostat do moravskoslezské ligy, ale přijeli znovu se záporným výsledkem. Aby jejich dovednosti nepřišly vniveč, tak si snaží zajistit své místo ve východočeské divizi, což se jim nakonec podařilo. V roce 1944 byl

---

[67] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 74−76.
[68] Tamtéž, s. 60−61.

také založen turnaj mužů, soutěžili o *Pohár Zálesí*. Všechny skutečnosti a rozvoj sportu vedly k tomu, aby se odbor mohl osamostatnit. Stalo se tak téhož roku, kdy jim za skvělé výsledky bylo povoleno i využívání znaku města. Bohužel dobové okolnosti okolo války způsobují, že se zastavují mistrovské soutěže a posléze je omezována doprava. Tím nastává další úpadek sportovní činnosti a humpolečtí házenkáři se snaží, aby jejich dosavadní působení neupadlo v zapomnění.

Roku 1945 3. července se konečně vrací život do klubu a zahajuje jej tím, že muži znovu bojují ve východočeské divizi a dorostenci se probojovávají mezi čtyři nejlepší družstva v republice. Získávají tím dosud největší úspěch pro humpoleckou házenou. Jejich dorostenecké mužstvo bylo složeno v následující sestavě: Josef Kvaš – brankář, Luděk Šaman – obránce, jako záložníci byli Karel Kalina a Jiří Fučík a útočníci byli Zdeněk Šaman, Luboš Strádal a Bedřich Koten.[69]

5.5 Lawn Tennis Club Humpolec

Tenis se po první světové válce hrál pouze ojediněle. Kurty, které doteď byly používány, nesplňovaly podle výboru ideu správně vypadajícího hřiště, a proto některé ubyly. Výbor uvažoval od roku 1926 o koupi nového pozemku, kde by mohli postavit hřiště s pavilonem, a tak se o rok později na valné hromadě dohodli, že si pronajmou od města pozemek ,,Za Cihelnou". Bylo to ujednáno a téhož roku se začalo stavět. V plánu stálo postavit ihned tři kurty a pavilon, aby bylo možné trénovat a konat zápasy. Vše se povedlo přesně podle představ a za vedení předsedy Gustava Trnky byl areál zdárně dokončen. Celková výstavba, to znamená tři kurty, pavilon s vybavením, vybavení ke kurtům, zeleň okolo a plat pro správce, vyšla výbor na 48 368Kč.[70]

Následující sezónu se hřiště začala hned používat a konečně se mohly pořádat utkání s hráči z okolních měst a klubů. K propagaci výrazně pomohlo založení nové soutěže družstev o ,,Pohár Českomoravské vysočiny" v Pelhřimově, roku 1928. Prvního ročníku se zúčastnil také Humpolec. Turnaj se hrál v družstvech formou 3+1 a účastníci

[69] Tamtéž, s. 61 a také Oficiální stránky Národní házené Humpolec. http://www.jiskrahumpolec.hys.cz/.
[70] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec, s. 6–7.

byli jedni z těch nejlepších v té době. Byli mezi nimi i daviscupový reprezentanti. Soutěž se hrála až do roku 1939.[71]

Obrázek 14

Na fotografii jsou účastníci poháru Českomoravské vysočiny v Pelhřimově roku 1928.

Převzato z Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec, s. 8.

V červnu 1932, kdy klub slavil 25. let od vzniku, byl uspořádán turnaj *O pohár Zálesí*. Areál byl na tuto počest slavnostně vyzdoben a oslavy trvaly dva dny. Družstvo Humpolec "A" se v turnaji umístilo na 3. místě a 1. místo si odvezl Důstojnický klub Praha. Soutěž měla vysokou úroveň díky hojné účasti klubů i diváků, a také díky českému soudcování, které nebylo běžné.[72]

Během války se mění politická situace a tím i organizace v klubu. Výbor nesměl být složen z občanů židovské národnosti. Klub byl povinen na valných hromadách projednávat pouze sportovní záležitosti a o schůzích muselo vědět město předem. Muselo se odstranit vše, co bylo spojováno s bývalými poměry Československé republiky. Tenisté a celý klub byl značně pod kontrolou úřadů. V tomto období byla pozastavena mistrovská utkání, a tak se hráči udržovali v kondici při přátelských zápasech, které mohli hrát pouze mladí členové klubu. Ovšem ti se pyšnili svými vítěznými výsledky. Mezi nejlepší dorostenecké hráče z Humpolce se řadí F. Pavlovec a F. Farka.

V roce 1942 nastal úpadek a zájem o tenis. Chybělo vybavení na trénování, zima byla nelítostná a hřiště ve špatném stavu. Na kurtech se hrála odbíjená, hlavně pro udržení členů. Městský úřad potřeboval kvůli válce místa pro případná lékařská

[71] Tamtéž.

[72] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec, s. 8.

ošetření z leteckých útoků, a tak klub obeznámil, že všechny hřiště a i klubovnu v případě nouze využije, tenis se ale stále hrát mohl. Žádné zápasy se však nekonaly.[73]

Roku 1944 se k mladistvým přidali opět dospělí a odehráli 4 přátelská utkání. Všechna tato klání skončila pro Humpolec kladnými výsledky. Byla tedy škoda, že zápasy byly pouze přátelské a hráči nemohli předvést své dovednosti v soutěžních utkáních. Z důvodu užívání tenisové klubovny německými vojáky prchajícími před frontou, došlo k poškození a ztrátě mnohého vybavení. Klub se z toho dlouho vzpamatovával a na nohy se postavil až koncem války. Zásluhu na brzkém zprovoznění dvorců měli zejména mladí členové, kteří do klubu vložili značné úsilí. Konec války poznamenal klub i v dalších oblastech, jako například odjezdem velké části hráčské základny na studia a do nových domovů. Po válce se tenisté dostali pod Sportovní klub.[74]

5.6 Aeroklub Humpolec

Sportovní letectví vzniklo v Humpolci na popud Sokola, který zorganizoval roku 1934 přednášku pana Ing. Ludvíka Elsnice na téma plachtařského a motorového létání. Přednes měl takový úspěch, že se pár nadšenců rozhodlo založit oddíl Masarykovy letecké ligy – MLL. V prvním klubu bylo 13 členů a jejich instruktor pro plachtění byl Karel Doubek, který pocházel z Ledče nad Sázavou. Ten jim také vypůjčil na trénování svůj kluzák. S výcvikem se začalo na podzim téhož roku. První bylo na řadě bezmotorové létání. Dříve se startovalo pouze pomocí gumových lan, které byly drženy na obou stranách několika muži. První piloti se učili skákat z vysokých kopců a ustát přistání. Letectví svojí odlišností získávalo v Humpolci na oblibě, a proto oddíl zaznamenával nově příchozí členy. O rok později byl získán první vlastní kluzák a hned poté byl odkoupen z Prahy větroň *Kamarád*. S tímto větroněm se humpolečtí závodníci účastnili závodů konané v Žilině. V srpnu roku 1936 se konal vůbec poprvé letecký den přímo v Humpolci, tehdy ještě na vytvořeném provizorním letišti na poli. Program byl velice bohatý, zahrnoval převážně akrobacie a aerovleky.[75]

---

[73] Tamtéž, s. 10.
[74] Tamtéž, s. 11.
[75] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 114.

Ve stejném roce došlo k výrobě vlastního větroně nazvaného *Šedý vlk*, jednalo se o typ EL−2−11. Na výrobě se podíleli členové MLL, zejména pak Karel Dvořák a Stanislav Prokop. Letadlo vytvářeli v klubových dílnách a zabralo jim to bezmála tři čtvrtě roku, což byl na tu dobu významný počin. Krátce po dokončení došlo ke zkoušce letounu a následně k vystavení na letišti v pražských Kbelích. Větroň byl zalétnut již zmíněným Ing. Ludvíkem Elsnicem. K letadlu se váže nešťastný konec, když byl začátkem druhé světové války odvezen německými vojáky do Německého Brodu a následně došlo při létání k jeho zničení. Po válce se z jeho částí zachoval pouze motor, který byl nalezen v Praze. V období kolem druhé světové války nedošlo pouze k jedné výrobě letadla, o další se pokusil Josef Kubát, který byl členem klubu. Snažil se vytvořit závěsný kluzák. Bohužel kvůli právě probíhající válce nebylo možné letoun dokončit, a tak jej můžeme nedokončeného dodnes spatřit v leteckém muzeu v Kbelích.[76]

Obrázek 15

Na fotografii je dvousedadlový větroň typu EL-2-11 ŠEDÝ VLK po startu s pilotem Ing. Ludvíkem Elsnicem, z roku 1936.

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

MLL po válce prošla reformou a byla přejmenována na Aeroklub republiky Československé − ARČS. Humpolec změnu následoval a provedl také obměnu v čele svého vedení. Předsedou se tak stal Judr. František Chán. Klub si za první cíl vzal

[76] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 114−115.

postavení civilního letiště. Ovšem nápad upadl hned na začátku, když zemědělci nesouhlasili s vyměrou pozemku. Štěstí bylo ale na jejich straně a na podzim roku 1945 jim ministerstvo dopravy předalo letiště Jiřičky, které bylo později přejmenováno na letiště Senožaty.[77]

[77] Tamtéž, s. 116.

6 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci 1945–1989

Jedná se o období, ve kterém se několikrát měnila celá organizační struktura tělesné výchovy a sportu. V roce 1945 bylo Ústředním národním tělovýchovným výborem (ÚNTV) vydáno prohlášení, o tom, aby se sjednotily všechny tělovýchovné i sportovní organizace pod jednu jedinou, a tou měl být Sokol. Proti tomu se postavily některé z ostatních organizací a o rok později byly spolky sjednoceny pod nově vzniklý Československý tělovýchovný svaz (ČSTS). Poté se roku 1948 komunistům povedlo sjednotit všechny organizace pod Sokol. Všechny spolky sem musely přestoupit společně se svými majetky a celou členskou základnou, tím však byly pod větší kontrolou. Roku 1952, když zanikl Sokol, se organizace tělovýchovy přesunula pod orgán Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport (SVTVS). Zároveň s ním vznikly další tzv. Dobrovolné sportovní organizace (DSO), které fungovaly při Revolučním odborovém hnutí (ROH). Tyto organizace byly rozděleny podle jednotlivých sektorů národního hospodářství. V Humpolci to například byly TJ Spartak, TS Slovan a TJ Jiskra. Od roku 1957 až do roku 1989 byla organizace svěřena do nově vzniklé organizace a tou byl Československý svaz tělesné výchovy (ČSTV).[78]

Sportovní klub v Humpolci patřil také od roku 1948 pod jednotu Sokol a po jeho zániku a vzniku Tělovýchovné jednoty Jiskry (TJ Jiskra), se všechny spolky přesunuly a byly sdružovány pod touto organizací.

6.1 Tělocvičná jednota Sokol

Po opětovném získání tělocvičny čekalo jednotu spoustu práce, především při vyklízení tělocvičny v sokolovně. Rok po válce byla sokolovna opravena za 675 tisíc Kč a tím si jednota vytvořila veliký dluh. Obnovila se také činnost v Havlíčkově župě, ve které se začalo uvažovat o uspořádání prvního župního sletu po válce, který se měl konal v roce 1948.[79]

Kvůli vysokým nákladům na opravu sokolovny musela jednota změnit své stanovy ohledně zapůjčování budovy na jiné účely než ty sokolské. Měli ale podmínku, která je zmíněná v kronice města Humpolce z roku 1945−1947, a to že se nesmělo na

[78] Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2018). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha, Karolinum.
[79] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 43−45.

jakékoli zde pořádající akci čepovat lihoviny. Nájemné bylo potom použito na splacení dluhu.[80] Dne 19. června roku 1946 uspořádala jednota na letním cvičišti tzv. *Tělocvičné odpoledne*, které mělo být ukázkou přípravy nejen na slet Havlíčkovy župy, ale také na slet všesokolský v Praze.[81]

Další rok se znovu začaly konat výlety, obnovilo se táboření a usilovně se cvičilo na nadcházející slety. V květnu roku 1947 navštívili jednotu delegáti z polské tělovýchovné organizace a také zástupci ČOS. Konal se župní slet ve Žďáře, kde se účastnilo 187 členů z Humpolce. Organizace a uspořádání župního sletu v roce 1948 dostala na starost humpolecká jednota počtvrté, stalo se tak na valné hromadě konané v Golčově Jeníkově. Slet měl být věnován vzpomínce Oldřicha Kociana a všem padlým v druhé světové válce z řad Sokola. Členstvo v humpoleckém Sokole se začalo znovu rozrůstat a roku 1947 jednota měla ve svých řadách 289 mužů, 234 žen, 67 dorostenců, 102 dorostenky, 118 žáků a 160 žákyň.[82]

Tím, že se slet měl konat znovu v Humpolci, bylo nutno připravit vše tak, jak se žádalo pro župní slet. Byl zvolen přímo sletový výbor a utvořeno několik odborů, kdy se každý staral o svůj sektor. Patřil mezi ně např.: stavební odbor, zdravotní odbor, finanční odbor či odbor pořadatelský a několik dalších. Tato velká akce si žádala pro uskutečnění velký prostor. Proto humpolecká jednota odkoupila od města další kousek louky vedle svého cvičiště. Zakoupení pozemku podpořil i fakt, že Sokol v Humpolci bude slavit 80 let od svého vzniku. Na valné hromadě bylo odhlasováno, že každý člen musí vykonat 50 hodin práce ve výstavbě nového cvičiště. Dohromady i s příznivci Sokola bylo odpracováno 15 239 hodin.[83] Byl také nově zvolen župní starosta a tím byl Otakar Med. Jako župní náčelnice byla zvolena sestra Blažena Štěpánková, která byla členkou sokolstva teprve od roku 1941.[84]

---

[80] *Za bratrstvím. 80 let Sokola v Humpolci.* (1948). Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533.

[81] Kronika města Humpolce, 1945–1947. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1945-1947.pdf

[82] *Za bratrstvím. 80 let Sokola v Humpolci.* (1948). Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533.

[83] *Za bratrstvím. 80 let Sokola v Humpolci.* (1948). Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533.

[84] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 40.

Obrázek 16

Na fotografii je členský průkaz ČOS paní Blaženy Štěpánkové platný od roku 1941.

Převzato z muzea Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533/2.

Zvětšené cvičiště bylo připravené, veškerá výzdoba hotová a sletová událost mohla začít. Poprvé se sokolové začali sjíždět na den 5. června 1948, kdy byli na programu nejmladší členové a probíhaly pouze závody v obecném tělocviku. Další den, 6. června, se začalo v průvodem v jednu odpoledne, kdy mládež procházela městem ve svých krojích. Poté následoval v programu projev starostů a náčelníků, dále různá cvičení a vystoupení žáků a žákyň. Celkově se průvodu účastnilo 2 225 mladých členů. Slet pokračoval o týden později 12. června, kdy se začínalo ve tři hodiny odpoledne položením slavnostních věnců u pomníku prezidenta T. G. Masaryka a také u pomníku padlých členů během války. Další den se začínalo opět průvodem v počtu 3 686 členů sokolské obce, z nichž nejpočetnější byli dorostenky. Poté následovaly další vystoupení a ukázky cvičení. Z okolních měst se zúčastnili sokolníci z Pohledu, Žďáru, Přibyslavi Chotěboře, Havlíčkova Brodu, Čáslavi a také z Kutné hory. Celý slet sledovalo okolo 15 000 diváků. V porovnáním s účastí na prvním župním sletu, jsou tato čísla mnohonásobně vyšší, což jen potvrzuje zájem o sokolská cvičení a také podporu národního povstání a sjednocení se. Všichni přítomní byli nadšeni, že se mohli znovu společně sejít, znovu probudit sokolského ducha a hlásat jeho myšlenky. Humpolečtí se také účastnili jedenáctého všesokolského sletu v Praze.[85]

[85] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 46–48.

Obrázek 17

Na fotografii ukázka programu z župního sletu Havlíčkovi župy z roku 1948.

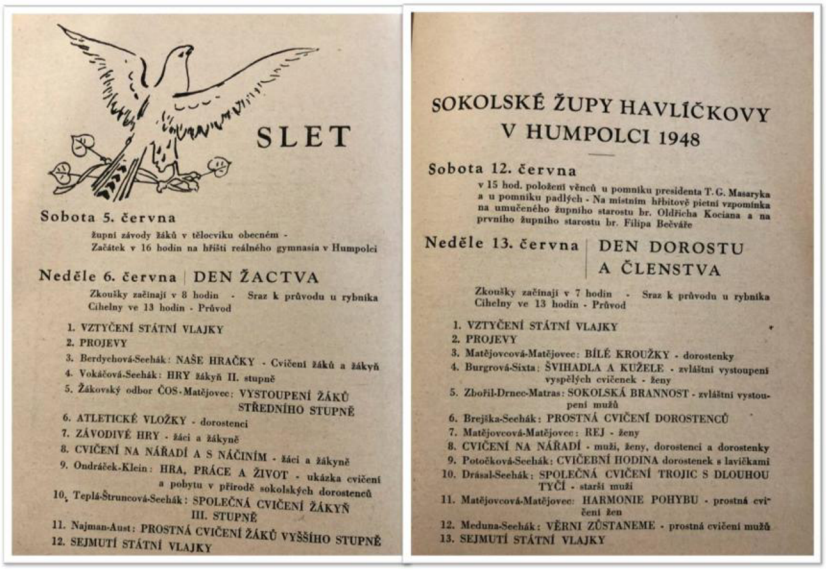

SLET

Sobota 5. června

župní závody žáků v tělocviku obecném - Začátek v 16 hodin na hřišti reálného gymnasia v Humpolci

Neděle 6. června | DEN ŽACTVA

Zkoušky začínají v 8 hodin - Sraz k průvodu u rybníka Cihelny ve 13 hodin - Průvod

1. VZTYČENÍ STÁTNÍ VLAJKY
2. PROJEVY
3. Berdychová-Sechák: NAŠE HRAČKY - Cvičení žáků a žákyň
4. Vokáčová-Sechák: HRY žákyň II. stupně
5. Žákovský odbor ČOS-Matějovec: VYSTOUPENÍ ŽÁKŮ STŘEDNÍHO STUPNĚ
6. ATLETICKÉ VLOŽKY - dorostenci
7. ZÁVODIVÉ HRY - žáci a žákyně
8. CVIČENÍ NA NÁŘADÍ A S NÁČINÍM - žáci a žákyně
9. Ondráček-Klein: HRA, PRÁCE A ŽIVOT - ukázka cvičení a pobytu v přírodě sokolských dorostenců
10. Teplá-Štruncová-Sechák: SPOLEČNÁ CVIČENÍ ŽÁKYŇ III. STUPNĚ
11. Najman-Aust: PROSTNÁ CVIČENÍ ŽÁKŮ VYŠŠÍHO STUPNĚ
12. SEJMUTÍ STÁTNÍ VLAJKY

SOKOLSKÉ ŽUPY HAVLÍČKOVY V HUMPOLCI 1948

Sobota 12. června

v 15 hod. položení věnců u pomníku presidenta T. G. Masaryka a u pomníku padlých - Na místním hřbitově pietní vzpomínka na umučeného župního starostu br. Oldřicha Kociana a na prvního župního starostu br. Filipa Bečváře

Neděle 13. června | DEN DOROSTU A ČLENSTVA

Zkoušky začínají v 7 hodin - Sraz k průvodu u rybníka Cihelny ve 13 hodin - Průvod

1. VZTYČENÍ STÁTNÍ VLAJKY
2. PROJEVY
3. Matějovcová-Matějovec: BÍLÉ KROUŽKY - dorostenky
4. Burgrová-Sixta: ŠVIHADLA A KUŽELE - zvláštní vystoupení vyspělých cvičenek - ženy
5. Zbořil-Drnec-Matras: SOKOLSKÁ BRANNOST - zvláštní vystoupení mužů
6. Brejška-Sechák: PROSTNÁ CVIČENÍ DOROSTENCŮ
7. Matějovcová-Matějovec: REJ - ženy
8. CVIČENÍ NA NÁŘADÍ - muži, ženy, dorostenci a dorostenky
9. Potočková-Sechák: CVIČEBNÍ HODINA dorostenek s lavičkami
10. Drásal-Sechák: SPOLEČNÁ CVIČENÍ TROJIC S DLOUHOU TYČÍ - starší muži
11. Matějovcová-Matějovec: HARMONIE POHYBU - prostná cvičení žen
12. Meduna-Sechák: VĚRNI ZŮSTANEME - prostná cvičení mužů
13. SEJMUTÍ STÁTNÍ VLAJKY

Převzato z periodika *Za bratrstvím. 80 let Sokola v Humpolci.* (1948). Humpolec: Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533.

Vlivem únorových událostí v roce 1948, kdy se změnil společenský a politický řád v republice, se změnila i podoba tělovýchovy. Spolky, které do té doby fungovaly v Humpolci, se spojily v jeden a ten nesl název Sokol. Patřili mezi ně FDTJ, DTJ, AFC a SK Humpolec. Někteří členové byli z nově vzniklé organizace vyloučeni a někteří ji dobrovolně opustili. V té době je humpolecký Sokol téměř nečinný, jelikož nemá dobré cvičitele a celkově sokolským cvičením ubývalo na kvalitě. Začínají se vytvářet nové organizace v rámci Dobrovolného sdružení obcí (DSO), které fungovalo při Ústřední radě odborů (ÚRO).[86]

V roce 1952 zaniká organizace Sokol, kvůli usnesení Ústředního výboru Komunistické strany Československa (ÚV KSČ) a nově přijatému zákonu. Ten zahrnoval veškerou organizaci tělesné výchovy a sportu. Zákon byl vytvořen podle sovětského příkladu, který měl ve znění řízení sportovních spolků a organizací. Sport byl sdružován vrcholným orgánem Statním výborem pro tělesnou výchovu a sport (SVTVS).[87]

Touto skutečností zaniká Sokol také v Humpolci. Vznikají další organizace, které však nemají dlouhého trvání. Několik let se v Humpolci pokoušeli o spojení všech

[86] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 51.

[87] Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2018). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha, Karolinum, s. 158.

tělovýchovných spolků, což se jim povedlo v roce 1956. Vznikl tedy spolek Tělovýchovná jednota Jiskra (TJ Jiskra), do které vstoupili bývalí členové Sokola společně s ostatními sportovci. Marný pokus o obnovení tělocvičné jednoty Sokol proběhl nejprve v roce 1968. V tomto roce byl ustanoven výbor, což bylo stvrzeno 36 podpisy zúčastněných členů. To je doložené zápisem v kronice humpoleckého Sokola. Druhý pokus byl v roce 1990, kdy se sešlo několik občanů a jednalo o znovuobnovení, bohužel ani tento počin nedopadl, a tak tělocvičná jednota Sokol skončila svoji činnost úplně. Myšlenky však žijí dál a jsou prosazovány v jiných sportovních spolcích při TJ Jiskra.[88]

6.2 Klub českých turistů – odbor Humpolec

Po druhé světové válce turisté pokračovali ve své práci. Rok po válce obnovili skoro 40 km turistických cest se značením a pokročili se zkrašlovacími prácemi v parku Stromovka. V roce 1948 byla vydaná speciální mapa Humpolce, která vznikla soutiskem již čtyř existujících map, vytvořených sousedními okresy. Vytvořit tuto mapu si vzal za cíl Miloš Poláček. Práce na mapě začala už v roce 1941, avšak nebyla schválená Ústředím KČT, a tak první pokus o její vydání v roce 1942 nevyšel. V roce 1947 byly provedeny poslední úpravy. Byla zde vyznačená modrá stezka, která vedla z Humpolce, přes Orlík na Lipnici. Pojmenovali ji jako *Stezku Oldřicha Kociana.*[89]

Po roce 1947 neměl odbor tolik členů, kteří by byli ochotni provádět označování nových cest a předělávat ty staré. Největší zásluhy měli v té době pan Malát a pan Fiala. Je tak psáno v záznamu z březnové valné hromady roku 1948. Politické události tohoto roku poznamenaly sportovní odvětví. Činnost humpoleckých turistů byla poznamenaná hlavně tím, že jim národní banka zablokovala jejich finance. Po několika doporučeních a mnoha souhlasech jim byly opět uvolněny. V květnu téhož roku byli humpolečtí turisté sloučeni se Sokolem a došlo k přeregistrování a také vyloučení členů, kteří se "nehodili" do tehdejší společnosti. Touto skutečností, stejně

---

[88] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 51−52 a také Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 40.
[89] Zálesí, 1994.

jako u Sokola, končí činnost turistů v Humpolci, a tím i skončilo jedno z dosud nejplodnějších období.[90]

Klub jako takový po roce 1948 nefungoval, ovšem několik turistických nadšenců se staralo aspoň o uchování turistického značení a také o konání soukromých výletů do okolí. Během padesátých a šedesátých let, byli největšími propagátory turistiky v Humpolci Jiří Poláček, manželé Jozovi, několik členů ze spolku TJ Jiskra a hlavně pan Oktavián Strádal. Obnovil a udržel v té době bezmála 150 kilometrů turisticky značených tras. Na jeho památku zorganizovali humpolečtí turisté pochod *Cestami Oktaviána Strádala za opečeným špekáčkem*, který se od té doby koná téměř každý rok.[91]

V organizované turistice došlo k obnovení roku 1973, kdy členové uspořádali valnou hromadu a přidali další řádky do jejich kroniky. V tomto roce bylo v odboru 48 členů. Činnost nabrala na obrátkách a turisté se zapojovali do různých akcí. Například se zúčastnili celorepublikového zahájení k akci *100 jarních kilometrů,* konané na Konopišti. Byli také účastníci dálkových pochodů a v odboru vznikly 3 oddíly, které byly určené pro děti a mládež. Oktavián Strádal dostal tohoto roku ocenění značkaře I. třídy, jelikož byl jeden z nejčinnějších členů v turistickém značení v Humpolci.[92]

---

[90] Tamtéž a také Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 42.
[91] Zálesí, 1994.
[92] Zálesí, 1994.

Obrázek 18
Na fotografii je Oktavián Strádal, značkař I. třídy.

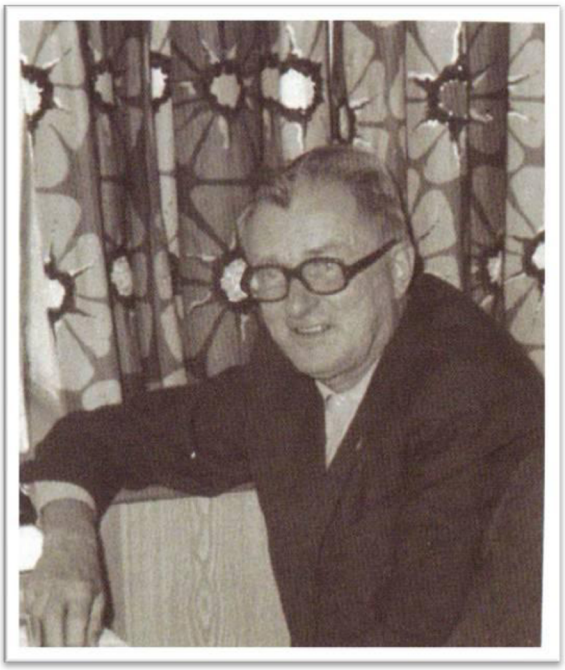

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 42.

Roku 1974 odbor slavil 80 let od vzniku, a proto uspořádali výlet, který byl realizován na trase začínající z Rejčkova, přes Melechov, Stvořidla, Smrčnou, s konečným cílem ve Světlé nad Sázavou. Účastnili se dálkového pochodu z Prahy do Prčič a 15 členů z Humpolce zvládlo také *Havlíčkobrodskou padesátku.* Rozvoj se nezastavil ani v dalším roce. V červnu roku 1975 se v Praze konal celostátní spartakiádní sraz, kterého se účastnili mladí členové odboru. Turisté mezi sebe přijali nové členy, jimiž jsou např.: Ing. Jan Baštýř, Jan Hodač a prof. Hana Vaňhová. Tito noví nadšenci se později velmi přičinili k rozvoji KČT. V době rozšiřujících se dálkových pochodů nezůstali pozadu i humpolečtí turisti. Začali nově pořádat *Dálkový pochod Zálesím v Humpolci.* Hned v prvním roce, konaném 6. září 1975, měla akce 76 účastníků. Od té doby se v Humpolci pořádají dálkové pochody pravidelně. Pořádaly se i pravidelné výšlapy po okolí. Ve stejném roce humpolečtí turisti ztrácí 3 turistické trasy kvůli výstavbě vodní nádrže Želivka (dnes Švihov) a také dálnice z Prahy do Brna. Ztraceno je tím i zázemí na pořádání tradičního táboření v těchto oblastech.[93]

[93] Zálesí, 1994.

Příznivců turistiky přibývá a hned první den v novém roce 1976, se 26 členů z odboru zúčastnilo výšlapu na vrch Křemešník. V Humpolci se 23.května konal celostátní pochod textilních podniků, zde se odbor zasloužil o hladký průběh při organizaci. Dále je pořádáno spoustu zájezdů a vycházek nejen po okolí humpolecka, ale jezdí se i do dalších oblastí Českomoravské vysočiny. Na konci tohoto roku má odbor 66 členů a opravil novým označením 51 cest. Roku 1978 se tradičního pochodu Oktaviána Strádala účastnilo 283 pochodníků. Pan Strádal, který byl i dlouhou dobu předsedou odboru, se naposledy zúčastnil turistické akce, autobusového zájezdu směrem na Přibyslavsko a Žďársko. Zemřel 4. září roku 1979 a jeho jméno je dodnes spojováno s turistickými trasami nejenom v Humpolci, ale i v Havlíčkově Brodě, ve Světlé nad Sázavou a v Ledči nad Sázavou. Novým předsedou byl zvolen František Kudrna, který byl jeho dobrým přítelem.[94]

Během dalších let se konají znovu ty stejné pochody, obnovují zničené trasy, jezdí na spoustu dalších zájezdů a chodí na mnoho výletů. Například byl konán třídenní zájezd do měst: Adršpach, Teplice nad Metují a Broumov. V roce 1983 se již devátý ročník pochodu pana Strádala rozděluje do tří cest 10, 20 a 30 km, které jsou rozdělené i podle náročnosti. Roku 1984 měl odbor devadesátileté výročí vzniku, a tak na tuto počest uspořádal výstavu v prostorách muzea, popisující jejich činnost organizované turistiky. Na výstavu se přišlo podívat více jak 2000 návštěvníků. K příležitosti zahájení příprav na Československou spartakiádu, byl slavnostně zapálen oheň na Havlově Kopci, kde byli přítomni i členové odboru. Koncem roku 1985 je v odboru 109 dospělých členů a 20 mladistvých.[95]

Roku 1988 se slavilo 100leté výročí KČT v Čechách a na Moravě, v Humpolci vytvořili k této příležitosti výstavu fotek a událostí z organizované turistiky. Dne 9. září se konal tradiční pochod pana Strádala za opečeným špekáčkem s nejnižším počtem účastníků. Šlo jich pouze 170, což bylo nejméně za posledních pět konaných ročníků. Odbor pořádal v říjnu 1989 sraz oddílů turistiky mládeže z celého okresu, kvůli

[94] Tamtéž.
[95] Zálesí, 1994.

připravovanému zapalování ohňů ke spartakiádě, která se konala v roce 1990. Činnost odboru byla stále velice aktivní a na konci roku měla 125 členů.[96]

6.3 Sportovní klub Humpolec

Fotbal

Spojením třech do teď fungující spolků byl v roce 1945 změněn název AFC Humpolec na SK Humpolec. Družstvo bylo zařazeno do krajského přeboru Jihlavy a hrálo stále v I. A třídě. Aby bylo mužstvo v dostatečně dobré kvalitě připraveno, nakoupilo několik nových hráčů z řad pražských klubů. Avšak ceny za fotbalisty nebyly nízké a tak museli pořádat sbírky. Bylo postaveno i nové hřiště. Bohužel na konci sezóny musel tým stejně sestoupit do I. B třídy. V té hráli až do roku 1949 a po celou dobu se udržovali v popředí tabulky.[97]

Humpolecký fotbal v té době neměl mnoho mladých hráčů. Snažili se tedy zajistit dobrého trenéra, který by jim pomohl mít své vlastní následovníky. Dorostu se ujal Miroslav Vojtěchovský. Při jeho vedení se tréninky navýšily a začaly mít pravidelný řád. Oproti trénování, které měli doteď v podobě zkoušení střeleb na branku a procvičování přihrávek, nemělo to nové srovnání. Roku 1950 se zřídila I. A třída Jihlavského kraje, jehož součástí bylo humpolecké mužstvo A. Zde hráli až do roku 1960 s roční přestávkou v sezóně 1951/52, kdy byli vyloučeni pro nesplnění podmínek.[98]

Roku 1952 bylo klubové jméno změněno na Sukno Humpolec a o tři roky poté na Spartak Humpolec. Roku 1956, když vznikla Tělovýchovná jednota Jiskra, se kterou se klub sjednotil, a začíná působit pod názvem Jiskra Humpolec.[99]

---

[96] Zálesí, 1994.

[97] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

[98] Tamtéž a Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 81.

[99] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

Obrázek 19

Na fotografii z 20. století je mužstvo v době, kdy působilo v Krajském přeboru.

Převzato z almanachu *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

Lední hokej

Když byl Humpolec součástí Jihlavského kraje, hráli muži z oddílu krajský přebor, ve kterém se jim střídaly úspěchy a neúspěchy, avšak sestoupení se vyhnuli. Mezi jejich protivníky patřili mužstva např. z Havlíčkova Brodu, Jihlavy či Polné. Pro oddíl to bylo výhodou, poněvadž ostatní družstva byla na vysoké úrovni hokeje a v Humpolci se to v dobrém smyslu odráželo v jejich činnosti a výkonech.[100] Hokeji ve městě neubývalo na oblíbenosti a na jejich zápasy chodilo průměrně 700 diváků.[101]

Po sjednocení sportovních spolků oddíl fungoval pod záštitou Tělovýchovné jednoty Spartak (TJ Spartak), ten byl organizován při tehdejších Adamovských strojírnách. Zde byl oddíl zdržován pouze na přechodnou dobu a po založení TJ Jiskra byl převeden tam.[102]

Lawn Tennis Club Humpolec

Tenis stejně jako bývalý AFC Humpolec byl připojen k SK Humpolec, ve funkci předsedy klubu stále pokračuje G. Trnka. V roce 1946 se začíná pořádně hrát až o prázdninách. V tu dobu se totiž vracela většina studentů, kteří jsou zároveň členy

---

[100] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 77.

[101] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 139.

[102] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 77.

klubu, ze studií z větších měst. Tenisté za tento rok sehráli pouze pět zápasů, ale tenis přesto neubýval na oblibě a na konci roku měl klub přes 120 členů.[103]

V roce 1947 stále nemají tenisté všechno vybavení a bohužel ani finance na to, něco pořídit. Proto se také naléhalo více na členské příspěvky, aby bylo možné, co nejrychleji začít s opravami hřiště a dokoupením potřebného vybavení. Odehráno bylo pět zápasů mezi okolními kluby a čtyři zápasy, které byly mistrovské. Humpolec vyhrál tři z nich. LTC Humpolec má být v roce 1948 sjednocen se Sokolem, v rámci spolčování tělovýchovy podle sovětských směrů. Tato skutečnost se ale odložila až na další rok a tak v roce 1948 odehráli ještě 10 zápasů, z toho byly tři zápasy dorostenecké.[104]

Obrázek 20

Na fotografii z 20. století jsou nejlepší dorostenci z Humpolce.

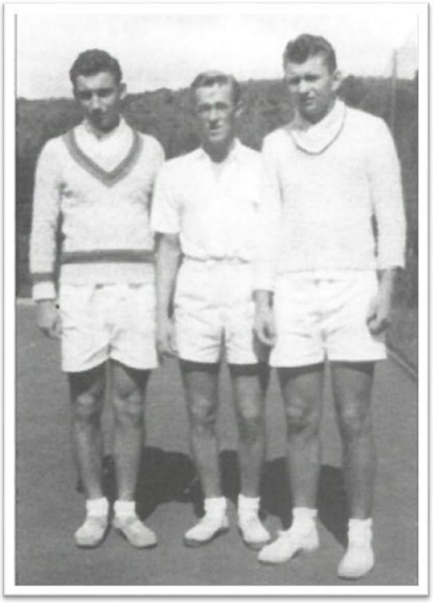

Zleva Jiří Kasal, Jiří Šimek a Karel Maršál. Převzato z Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec.

V dalších letech to byli právě dorostenci, kteří se zasloužili o obrovský rozvoj humpoleckého tenisu. Téměř všichni navštěvovali gymnázium a byli členy Sokola. Trénovali každý den po škole a o víkendu v sobotu. Jejich dřina se zanedlouho vyplatila a začali ve svých kategoriích vyhrávat. Mezi dorostenci byli i Karel Maršál a Jiří Kasal, kteří se svými výkony zasloužili o celostátní kurz. Ten se konal v Praze po dobu jednoho

[103] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec a také Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 77.
[104] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec.

týdne. Za zmínku stojí také Oldřich Lípa, který byl skvělým hráčem a pověstným bavičem při utkáních, ve kterých hrál.[105]

Bohužel rychlou éru vzestupu humpoleckého tenisu vystřídal rychlý pád vlivem událostí v celé zemi. S koncem Sokola v Humpolci přišel i konec tenisového klubu. Po tenisové sezóně 1952 byl v provozu pouze jeden dvorec, přestěhovala se jejich klubovna, ovšem bez jejich souhlasu a bylo zničeno veškeré vybavení i nábytek. A tak byl klub rozpuštěn a jejich dvorce, začali jako ledovou plochu využívat hokejisté.[106]

Tento stav trval až do roku 1960, kdy se tenis v Humpolci pod záštitou TJ Jiskra opět obnovil. Klub takto fungoval více než třicet let, během kterých mohl tenis ve městě prosperovat. Začalo se tak investovat do nové infrastruktury v podobě nových dvorců a vybavení.[107]

Národní házená

Po druhé světové válce se postupně počet družstev v Humpolci snižuje. V roce 1945 sešli z 12 družstev na 6 a v roce 1946 na 3 družstva. Mohly za to politické a organizační poměry v republice. Začala také upadat kvalita hráčů a diváků na zápasech také ubývalo. Přes úpadek a politické dění se házená hrát nepřestala a humpolecké dorostenky v roce 1949 vyhrávají titul mistra Jihlavského kraje. Na tento výsledek navazují ve stejném roce ještě mistrovským titulem Československé republiky.[108]

---

[105] Tamtéž a Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 110.
[106] Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. Humpolec: LTC Humpolec.
[107] Oficiální internetové stránky LTC Humpolec. https://www.ltc-humpolec.cz/o-nas/.
[108] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 62.

Obrázek 21

Na obrázku jsou dorostenky z roku 1949, jako mistryně Československé republiky.

Zleva: B. Sládková, E. Hohausova, V. Fialová, B. Drbalová, J. Závodská, Jarka Fialová, Jiřina Fialová, Z. Kostřížová. Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 142.

Další rok, 1950, vyhrávaly mistrovské krajské tituly všechny družstva, muži, ženy i dorostenky. Dívky se také dostaly až na mistrovství republiky, kde skončily na druhém místě. Za nimi se nenechali zahanbit ani dorostenci, kteří se probojovali také do finále o přeborníka Československé republiky. Během toho, kdy se měnilo vedení a organizace tělovýchovy obecně, měnil se také název házené v Humpolci. Do této doby vystupoval oddíl pod názvem Sokol Humpolec, ale poté začal přejímat název Sokol Sukno Humpolec. Po šestileté pauze se také znovu obnovuje turnaj o *Pohár Zálesí*.[109]

V roce 1952 se začaly pořádat tzv. Večery české házené, kterých se zúčastňovali převážně mladý hráči a hráčky. Příprava družstev na další sezóny nezahálela. Dosahovali dobrých výsledků, jak v zápasech přátelských, tak i v těch republikových. V roce 1953 se družstvo mužů poprvé dostalo do 1. ligy, kde hráli další dva roky. Poté museli sestoupit. Ve stejném roce, kdy vznikla Tělovýchovná jednota Jiskra a spolky se sjednotily pod tuto organizaci, změnil se oddílový název házené naposledy a to na TJ Jiskra Humpolec.[110]

---

[109] Tamtéž a také Oficiální internetové stránky Národní házené, Humpolec. http://www.jiskrahumpolec.hys.cz/.

[110] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 63−64.

6.4 Tělovýchovná jednota Jiskra

Atletika

V Humpolci byla atletika nejdříve přidruženým sportem u místního Sokola. Zde sice působila organizovaně před druhou světovou válkou a také po ní, ale bez velkých úspěchů. Poněvadž byl Sokol na začátku 50 let zrušen, přestala fungovat také atletika a k jejímu obnovení v blízké době nedošlo.

V roce 1980, několik let po vzniku TJ Jiskra, je zakládán nový atletický oddíl. Zásluhy za vznik jsou připisovány paní MUDr. Libuši Pechové. Jako prvním předsedou byl zvolen P. Filip. Na konci roku 1981 má oddíl 82 členů, ti se zúčastňovali většinou krajských soutěží. Také poprvé reprezentovali oddíl na *Běhu rudého práva* v Praze.[111] Oddíl se během dvou let potýkal s několika problémy. Mezi ně patřilo dlouhodobé dokončování atletického stadionu, málo trenérů a také úvahy o rozpuštění oddílu. K tomu nedošlo a v roce 1983, kdy je péče věnovaná převážně dorostencům a žákům, získal oddíl několik dobrých výsledků. V družstvech i jednotlivcích získali tituly přeborníků kraje. R. Starý získal druhé místo v republikové soutěži v hodu oštěpem, když skončil s výsledkem 46,34 m. Členové získali také několik odznaků zdatnosti. Další léta byla velice úspěšná. Roku 1982 se poprvé konají běžecké závody pro veřejnost, které organizuje oddíl. O dva roky později už má oddíl 112 členů a uspořádal spoustu dalších již tradičních závodů. Klub dal možnost závodit mládeži i v zimním období.[112]

Zajímavá je zmínka o odchovanci humpolecké atletiky Milanu Dítěti, který se v roce 1985 umístil na 5. místě v závodu *Běhu rudého práva* a v roce 1986 se společně s oddílem Sparty účastnil mezinárodních závodů v Nizozemí a Belgii. Ve stejném roce se z humpolecké atletiky kvalifikovali čtyři atleti na mistrovství ČSR, které se konalo v Plzni.[113]

Přestože kronika z roku 1987 se zmiňuje o tom, že oddíl dosahuje největších úspěchů v celé TJ Jiskra, byla jejich další činnost ovlivněna odchodem jejich nejlepších atletů za studiem do větších měst. Avšak jejich mladší žáci i nadále získávají v roce 1988

---

[111] Kronika města Humpolec, 1979–1982. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1979-1982.pdf

[112] Kronika města Humpolec, 1983–1986. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1983-1986.pdf

[113] Kronika města Humpolce, 1986–1990. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1986-1990.pdf

a 1989 tituly přeborníků kraje, v disciplínách běhu na 1500 m, hodu diskem a ve skoku do výšky. Činnost v oddíle od jeho založení až do roku 1989 dokazuje, že bylo možné i s těžšími podmínkami vychovat dobré atlety, kteří rádi sportovali a dosahovali dobrých výsledků.[114]

Fotbal

Na konci sezóny 1963/64 se humpolecké mužstvo A umisťuje v krajském přeboru na druhém místě s celkovým počtem 32 bodů. V roce 1964 byl sehrán třetí mezinárodní zápas s rakouským týmem Herta Wels, který v té době hrál v druhé lize. Zápas sice skončil porážkou 3:4, ale humpolecký tým se nemusel za hru stydět. Roku 1965 vzniká nová divizní soutěž A, do které postupuje prvních pět družstev z konečné tabulky krajského přeboru. Jiskra Humpolec se díky gólu hráče P. Maršíka, v posledním zápase sezóny s mužstvem Igla České Budějovice, dostává mezi postupující.[115]

Klub na další sezónu nabral nové hráče, aby obstál v utkáních s ostatními týmy. Hráli například s RH Cheb, Slávia Karlovy Vary, Lokomotiva Plzeň nebo Dynamo České Budějovice. Jejich první rok v divizi tak skončili v tabulce na 11. místě. V této soutěži se udrželi až do roku 1970, kdy opět spadli do krajského přeboru Jihočeského kraje.[116]

Obrázek 22

Na obrázku je konečná tabulka v divizi A v sezóně 1965/66.

Konečná tabulka divize A 1965/66							
1.	RH Cheb	26	22	1	3	77 : 20	45
2.	Baník Sokolov	26	14	4	8	59 : 37	32
3.	Slávia K. Vary	26	14	4	8	46 : 35	32
4.	Dukla Tábor B	26	14	3	9	32 : 66	31
5.	Dynamo Č. Budějovice	26	10	9	7	44 : 38	29
6.	RH Sušice	26	10	6	10	33 : 27	28
7.	Lokomotiva Plzeň	26	10	5	11	37 : 38	25
8.	Spartak Pelhřimov	26	9	7	10	33 : 47	25
9.	Dukla Písek	26	8	5	13	39 : 44	21
10.	ČSAD Plzeň	26	8	5	12	34 : 40	21
11.	**Jiskra Humpolec**	**26**	**9**	**2**	**15**	**33 : 50**	**20**
12.	Lokomotiva Č. B.	26	6	7	12	40 : 62	19
13.	Igla Č. Budějovice	26	9	1	16	26 : 37	19
14.	ZČE Plzeň	26	6	5	15	32 : 66	17

Převzato z *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

Po těchto úspěších začaly v oddíle smutné časy. Spoustu členů bylo v armádě a nově zakoupení hráči odcházeli v důsledku rozbrojů v mužstvu. Kvalita týmu se

[114] Tamtéž.
[115] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.
[116] Tamtéž.

odrazila v zápasech a jejich utkání skončila většinou porážkou. Popularita fotbalu v Humpolci také klesá a návštěvnost zápasů byla malá. V sezóně 1972/73 hrozil týmu sestup do I. A třídy, který však ještě nenastal. Bohužel stejné období se opět opakovalo v dalších letech a nakonec muselo mužstvo A v roce 1988 sestoupit do nižší třídy. V roce 1989 hrozilo dokonce další sestoupení, ale týmu se podařilo své místo ubránit.[117]

Lední hokej

Roku 1960 došlo k reorganizaci krajských území a družstvo mužů hrálo krajskou soutěž v Jihočeském kraji. Ovšem v té době bylo velice náročné a nákladné se dopravovat na utkání. S novou změnou krajů měli hokejisté z Humpolce své cesty delší a komplikovanější. Proto také z této soutěže odstoupili a hráli znovu okresní soutěž. Dorost hrál v té době ve stejné soutěži.[118]

Postupně se mužstvo několikrát snažilo probojovat zpět do vyšší soutěže, ale bohužel kvůli malé aktivitě hráčů se jim to nepodařilo. Poblíž města je oddíl ledního hokeje z Jihlavy, který byl v té době účastníkem 1. ligy. Z toho důvodu také značně klesla návštěvnost zápasů a zájem místních. Avšak dorostencům se dařilo a hráli v krajské soutěži. Roku 1965 se snažili probojovat do 2. ligy, ale záporným výsledkem. Od roku 1968 se oddíl potýkal s nedostatkem financí a s nutnou opravou ledního hřiště a také kabin. Hráči neměli po čase kde trénovat a hrát, proto také postupně život v oddíle utichnul.[119]

K obnovení činnosti došlo roku 1976, kdy začali hokejisté fungovat na Dusilovském rybníku. Vybavení, které využívali bylo půjčováno ze základních škol, a proto také hrála převážně mládež. Kvůli nevhodným podmínkám hřiště, trénovali také v Havlíčkově Brodě a v Pelhřimově. Začalo se tedy uvažovat o výstavbě nového stadionu. Tehdejší příznivci se nejdříve snažili svépomocně postavit tzv. přírodní

---

[117] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

[118] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 77.

[119] Fučík, A., et. al. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Humpolec: Městská knihovna Humpolec, s. 78.

stadion, který fungoval pouze provizorně. Město jim poté vymezilo pozemek, vedle fotbalového hřiště a koupaliště, pro nový zimní stadion.[120]

Moderní gymnastika

Gymnastika byla v Humpolci založena jako sportovní, roku 1953. K tomuto kroku se odhodlala Dana Hamingerová, učitelka tělesné výchovy. Nadšení a začáteční píle se okamžitě projevila dobrými výsledky, když se dorostenky zúčastnily celostátního přeboru dvakrát za sebou. Gymnastika jako taková má dlouhou historii, avšak oddíly moderní gymnastiky, tedy tance na hudební doprovod, u nás byly zakládány až okolo roku 1960. V tomto roce je založen oddíl moderní gymnastiky také ve městě, když paní Hamingerová viděla prvně tento sport v nedalekém Pelhřimově.[121]

Po několika letech práce a trénování se dostavily první výsledky. Dívky byly jedny z nejlepších v kraji a své výkony předváděly také na státních přeborech. Paní zakladatelka zemřela roku 1972, její práci převzala dcera. V roce 1978 odbor oslavil 25. let svého trvání a mezi nejlepší gymnastky té doby patřili Bartošková, Martinů, Balounová, Lebedová, Žáčková−Hamingerová a další. Od tohoto roku vede klub Ludmila Vališová, která byla závodnicí a i působila jako rozhodčí při soutěžích.[122]

Už od roku 1972 pořádal oddíl na počest zakládající členky tzv. *Memoriál Dany Hamingerové.* Roku 1980 se konal tedy už 8. ročník těchto závodů. V roce 1981 měla humpolecká gymnastika 39 členů, z nichž bylo jen 9 dospělých. Největší péči věnoval oddíl malým závodnicím, které vystupovaly na spousty kulturních akcích. Ve stejném roce bylo také velikým úspěchem klubu zařazení Ivy Zvolenské do národní reprezentace. O dva roky později byl oddíl držitelem titulu *Věrný oddíl I. stupně* a roku 1986 byl vyhodnocen jako nejlepší sportovní oddíl gymnastiky v Jihočeském kraji. Důkazem byla účast humpoleckých děvčat na krajských přeborech, kde obsadily první

---

[120] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 139.
[121] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 141.
[122] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 1976−1979. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1976-1979.pdf.

tři místa. Gymnastika v Humpolci tak dělala městu dobrou pověst a byla známá po celé republice.[123]

Národní házená

Po přistoupení klubu do tělovýchovné organizace TJ Jiskra v Humpolci, pokračovali házenkáři ve své řádné činnosti. Na konci roku 1955 měli za sebou odehráno 80 zápasů, z čehož 50 utkání vyhráli, 5 jich remízovali a 25 prohráli. Muži a ženy získali dohromady 29 odznaků *PPOV* a 13 dorostenců bylo nositelem odznaku *BPPOV*. Celkově patřili házenkáři z Humpolce mezi nejúspěšnější oddíly v kraji. [124]

Během dalších let se muži drželi v druhé lize a na konci roku 1957 skončili z 10 soutěžících týmů na 5. místě. Ženská aktivita byla o něco mírnější. Po roce 1959 měli 2 družstva mužů, 1 ženské, 2 družstva dorostenců a dorostenek a 1 družstvo žáků a žákyň. Jak čas ubíhal, blížily se oslavy 40letého založení oddílu, které se odehrály v roce 1962. Během těchto oslav byla na 14 dní dostupná k vidění výstava, která obsahovala fotografie a zapsané výkony v kronikách z minulých let. O dva roky později se během Velikonoc humpolečtí házenkáři účastnili turnaje o *Velkou cenu Prahy*, zde se probojovali až do finále a z 15 družstev dosáhli krásného 4. místa. Téhož roku také byli v soutěži o *Vzorný oddíl české házené ČSSR* a zde TJ Jiskra skončila na 3. místě s 31 trestnými body. Byl pořádán další ročník turnaje o *Pohár Zálesí*, ale v tomto roce byl jedním z nejslabších, díky malému počtu diváků, kteří kvůli velkému teplu trávili čas raději u vody.[125]

Roku 1965 byl rokem konání 60letého výročí vzniku české házené v celém ČSSR. V Humpolci tyto oslavy započaly výroční slavnostní schůzí, na které se sešlo na 100 příznivců tohoto sportu, mezi nimiž byli hráči současní i bývalí. V roce 1967 se

---

[123] Kronika města Humpolec, 1979–1982. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1979-1982.pdf. a Kronika města Humpolec, 1983–1986. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1983-1986.pdf.

[124] Kronika města Humpolec, 1949–1957. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1949-1957.pdf

[125] Kronika města Humpolec, 1949–1957. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1949-1957.pdf. a Kronika města Humpolec, 1958–1963. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1958-1963.pdf. a Kronika města Humpolec, 1963–1966. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1963-1966.pdf.

házenkářům konečně povedlo postoupit do I. ligy a další rok si předposlední pozici snažili udržet.[126]

Obrázek 23
Na fotografii je vítězné družstvo mužů z roku 1967.

Zleva horní řada: J. Váňa, V. Jenč, M. Karez, J. Duben, F. Honzl, J. Čáslava, B. Beran. Dolní řada zleva: M. Brůna, J. Šimek, B. Hlavička, M. Kocián a J. Digrin. Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Roku 1972 si na své přicházejí i mladší sportovci z Humpolce, když se žáci stali přeborníky ČSR. Stejně velký úspěch si zopakovali o tři roky později, avšak už v dorostenecké kategorii. Další titul přeborníka kraje pro žáky přinesl rok 1977 pod vedením trenéra J. Váci. Dorostencům a žákům se dařilo i další roky, kdy obsazovali místa na stupních vítězů. Muži po třech letech sestupují zpět do II. ligy a zde setrvali do doby než se dočasně roku 1975 přerušila.[127]

Oddíl si velice zakládal na práci s mládeží a žáky. Důkazem toho bylo znovu obnovení družstva žákyň, také roku 1981 dorostenci vyhráli Československý pohár, o dva roky později se v témže turnaji umístili na 3. místě a v roce 1988 získali titul přeborníka kraje.[128]

---

[126] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 1967−1971. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1967-1971.pdf.
[127] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 142, 143. a také Oficiální internetové stránky Národní házené Humpolec. http://www.jiskrahumpolec.hys.cz.
[128] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 1979−1982. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1979-1982.pdf.

Ostatní sporty

Basketbal

Klub basketbalistů funguje v Humpolci od roku 1965. Vznikl na popud šesti nadšenců, kteří byli i zakladatelé oddílu. Sport se ve městě hrál už dříve předtím, hlavně na základních školách, kde byl velký iniciátor učitel pan Antonín Müller. Jejich první zápas odehráli 22. listopadu s Pelhřimovem, na jejich hřišti. Utkání skončilo pro Humpolec vítězně, a to 49:33. Basketbal nabýval na oblibě a postupně se rozšiřoval o nové členy. Klub od stejného roku také soutěžil v krajském přeboru v jižních Čechách.[129]

V oddíle bylo nejdříve pouze mužské družstvo. Postupně se hráčská základna rozšířila o mladší kategorie a přidaly se také ženy. Už od 70. let 20. století měl basketbal v Humpolci jako jeden z mála klubů velké množství mladých žáků a dorostenců. Této skutečnosti se oddíl drží dodnes. Během několika dalších let získala družstva tituly přeborníků kraje, roku 1974 získaly titul mistrů republiky v kategorii žáci a družstva působili v ligách dorostu či v II. lize mužů a žen.[130]

Obrázek 24

Na fotografii je vítězné družstvo žáků z roku 1974.

V sestavě: F. Kubík, S. Dvořák, P. Tomšů, F. Kutiš, V. Karafiát, Z. Mikulášek, L. Svoboda, V. Dulík, M. Městka, L. Novotný, J. Pustina a O. Městka. Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

[129] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 137.

[130] Tamtéž.

V roce 1980 byla v Humpolci postavena přetlaková hala, kterou využívali i basketbalisté, ale kvůli špatné konstrukci byla zrušena. Muži po vydařené sezóně v roce 1985−1986 úspěšně postoupili z krajského přeboru do národní ligy. Oddíl měl do roku 1989 něco okolo 100 členů a více jak 80% tvořila hlavně mládež. Celý klub se vyznačoval perfektní činností právě prací s mládeží, kdy dorostenky byly v lize a dorostenci s žáky a žákyněmi byli účastníci krajských přeborů.[131]

Stolní tenis

Stolní tenis funguje v Humpolci od roku 1945 a jeho vedoucím pracovníkem byl J. Zbořil. Přes jeho dlouhou dobu od založení neměl v Humpolci příliš oblibu, a proto několik let svého působení nevykazoval velkou činnost a ani výsledky. Hráli především muži a starší žáci. V roce 1957 byli muži v krajském přeboru, ale na konci sezóny převzali jedno z posledních míst.[132]

Výraznější období nastalo po roce 1970. Jedním z větších úspěchů bylo vybojování titulu přeborníka kraje mezi 28 muži, jenž získal Karel Maršál v roce 1973. O další dva roky později byli muži opět v krajském přeboru, ale skončili na 9. místě z 10 soutěžících družstev. Velkým nedostatkem oddílu bylo slabé zázemí pro trénování a také malá činnost dětí a mládeže. V roce 1981 měl oddíl 13 členů, z čehož nebyli žádný žáci a pouze 3 dorostenci. Jejich činnost další roky kolísala a velkých výsledků nedosahovali.[133]

Tradiční karate

Tento sport byl v Humpolci ustanoven roku 1988 a k TJ Jiskra byl připojen o rok později. Zakladatelem se stal Pavel Mrtka. Cvičení je zaměřeno na způsob boje beze

---

[131] Kronika města Humpolec, 1979−1982. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1979-1982.pdf. a Kronika města Humpolec, 1983−1986. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1983-1986.pdf. a Kronika města Humpolec, 1986−1990. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1986-1990.pdf

[132] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 143. a Kronika města Humpolec, 1958−1963. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1958-1963.pdf.

[133] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 144. a Kronika města Humpolec, 1973−1976. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1971-1976.pdf. a Kronika města Humpolec, 1983−1986. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1983-1986.pdf.

zbraně, a klade důraz hlavně na jeho využití v praxi. Z tohoto období nebylo zaznamenáno mnoho, úspěšnější období nastalo až po roce 2000.[134]

Volejbal

Oddíl odbíjené byl založen v roce 1967. Základy této hry však vznikly už dříve, když se ženy volně scházely a až poté založily klub. Volejbal měl, jak je zřejmé, pouze družstvo žen, které začalo prvně soutěžit v okresní soutěži. Trenérská práce M. Trnky, ing. J. Váni a organizovaná činnost přinesla téměř hned své výsledky a v roce 1971 se ženy staly přeborníkem okresu. Rok poté ženy soutěžily nejen v pelhřimovském okresu, ale i v havlíčkobrodském a díky této skutečnosti jejich výkonnost rychle stoupala. V roce 1973 proto mohly hrát v krajském přeboru II. třídy.[135]

Volejbal se začal více zamlouvat dalším příznivcům a do oddílu přicházejí mladé dívky a slečny. V roce 1976 má oddíl dohromady 40 členek. Své zkušenosti mladým členkám předávaly hlavně starší členky z ženského družstva. S dalšími roky obliba stále narůstala a v roce 1978 mají už 60 členů. V soutěžích má oddíl čtyři družstva, z něhož to ženské skončilo na 2. místě v krajském přeboru a dorostenky se staršími žákyněmi skončily ve svých kategoriích na 1. místě. Z tohoto je patrné, že činnost a práce trenérů byla opravdu dobrá, i přesto, že neměli více hracích ploch a všichni se do této doby střídali v tělocvičně Sokolovny a na jednom kurtu venku. Oddíl tohoto roku získal také ocenění *Vzorného oddílu 1. stupně.* Nově se také přidávají muži a o rok později vytváří soutěžní družstvo, které začalo své síly měřit v okresní soutěži jako ženy. Jejich trenéry se stali bývalí sportovci z házenkářského odvětví.[136]

Z nedostatku prostoru pro sportovní účely, byla postavena nová moderní sportovní hala, která byla otevřena dříve než měla, a to v únoru v roce 1986, namísto června 1986. Hala byla slavnostně otevřena a předána TJ Jiskra k jejich užívání. V nové hale probíhala řada sportovních utkání, například i mezinárodní utkání v odbíjené

---

[134] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 147.

[135] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 148.

[136] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 1976−1979. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1976-1979.pdf.

juniorů mezi reprezentanty ČSSR a NDR. Vítězi se stali junioři z NDR, ale pro Humpolec to byla čest pořádat takové utkání a také skvělá zkušenost.[137]

6.5 Aeroklub Humpolec

Humpolec se radoval z nově předaného letiště a v roce 1946 zorganizoval historicky II. letecký den. Na programu byly lety s vyhlídkovou trasou a ukázka vojenských letounů. Pro rozvoj humpoleckého letectví bylo nutno postavit hangár a také zajistit nové instruktory plachtění. To vše se podařilo v roce 1947 a na plachtící výcvik se přihlásilo hned 14 adeptů. Výcvik a poté i závěrečné zkoušky se prováděly na nově přivezeném letadle z Prahy PIPER−CUP K−68. Ve stejném roce se také uspořádala slavnost leteckého dne, již třetí v pořadí. Probíhala zde akrobatická vystoupení, kurzy plachtění a také přehlídka letadel, mezi nimiž bylo 7 stíhaček, 3 bojová letadla a nové letadlo pro ARČS Humpolec. Tím byl akrobatický dvouplošník C104. Letecký den měl veliký úspěch, který se odrazil na počtu návštěvníků, jenž přesáhl 5000. Velikou zásluhu na organizaci měl zvolený předseda Jiří Smrčka.[138]

Obrázek 25

Na fotografii je mapa letiště Senožaty z 20. století.

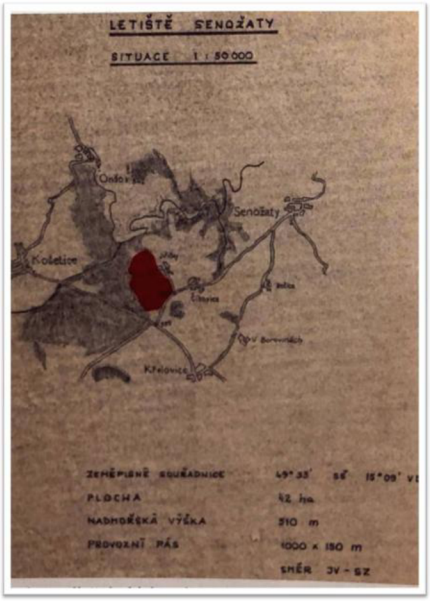

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

---

[137] Kronika města Humpolec, 1983−1986. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1983-1986.pdf.

[138] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 116. a Kronika města Humpolec, 1945−19747. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1945-1947.pdf.

Postupně klub získával další vybavení do svého letiště a roku 1950 se přejmenoval na *Dobrovolný svaz letectví.* Pořádali další letecké kurzy a výcviky a také různé přednášky. Se vznikem organizace Svazarm se činnost v humpoleckém letectví začala utlumovat, až došlo k úplnému zavření letiště a ukončení celé činnosti, což se stalo v roce 1955.[139]

K lehkému znovuobnovení činnosti došlo v roce 1966. V té době byla činnost klubu zaměřena hlavně na výrobu nové konstrukce pro nový letoun, který měl být vytvořen podle stroje nazývaného VÍRNÍK, jenž získal v posledních letech na oblibě. Ještě téhož roku bylo vše připraveno a stroj vyroben. Zodpovědnost z prvního zalétnutí na sebe vzali Miroslav Štěrba a Václav Varlamovič. Museli to provést na letišti Kámen poblíž Pacova, protože letiště v Humpolci neměl klub ve svém vlastnictví. Ukázalo se, že na letounu vznikla porucha, ale ta se nestihla opravit, jelikož v roce 1968 byl nařízen zákaz létání.[140] O další rok později byli na schůzi do vedení klubu zvoleni Jan Vondrák a Miroslav Štěrba. Na schůzi bylo jednáno o vrácení letiště, organizaci a výcviku instruktorů, kteří měli znovu začít se sportovní aktivitou.[141] Výcvik budoucích pilotů musely probíhat na letišti Henčov blízko Jihlavy. Bohužel klub dostal na konci roku 1970 špatnou zprávu od Okresního národního výboru z Pelhřimova − ONV Pelhřimov, že jim letiště nebude vráceno, a tím činnost aeroklubu znovu zanikla.[142]

Zmínky o další aktivitě letectví v Humpolci jsou od roku 1978, kdy se vytvořil tzv. *Rogallo klub*, který byl při organizaci Svazarm. Zde působili bývali členové aeroklubu. Svou činnost provozovali hlavně se závěsnými kluzáky, některé si postavili a některé byly do Humpolce dovezeny. Členové se účastnili různých soutěží, kdy většinou obsazovali místa do 10 nejlepších letců. V roce 1986 museli letci projít různými politickými prověrkami, což se většině nepodařilo a létání se jim zakázalo. Díky politické situaci v roce 1989 zanikla celá organizace Svazarm a v oblasti letectví vznikla

---

[139] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 117.
[140] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 117.
[141] Kronika města Humpolec, 1967−1971. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1967-1971.pdf
[142] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 118.

nová Letecká amatérská asociace – LAA. V Humpolci při této organizaci vznikl *Delta klub Humpolec*, který si opět začal vyrábět své závěsné motorové kluzáky a létání provozoval hlavně pro radost a zábavu, což bylo heslem LAA.[143]

6.6 Jezdecký sport v Humpolci

Za zakladatele jezdeckého sportu v Humpolci se považuje pan Zdeněk Koten, který pocházel z Vystrkova. Vystrkov je malá vesnice vzdálená necelé 4 km od Humpolce. Pan Koten v roce 1957 dokázal shromáždit první nadšence pro jízdy na koních a stal se jejich trenérem. Své první koně ustájili společně s jeho rodinou právě ve Vystrkově, později se ale však přesunuli do Humpolce na místní faru. Sportu se hned od počátku věnovali a jezdili na různé soutěže. Soutěžili například v dostizích a v parkuru, kde překážky si museli soutěžící se svými koňmi sami přivést a postavit. Okolo 60. let 19. století začal klub působit pod názvem TJ Zálesí Vystrkov. Roku 1962 si členové museli postavit své vlastní stáje, protože z fary dostali jejich koně výpověď. Bohužel nové stáje jim o několik let později vyhořely a koně byli rozmístěni zpět do Vystrkova a také do školního statku v Humpolci, čímž se klub rozčlenil na dva nové jezdecké spolky. Dalšími propagátory ve městě byli Josef Řehoř, František Běloch, Karel Dygrín, Pavel Moravec, aj.[144]

---

[143] Tamtéž, str. 119,120.

[144] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 150.

Obrázek 26
Na fotografii z 20. století jsou humpolečtí jezdci.

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Roku 1966 byl založen na školním statku také jezdecký klub, ve stejném roce byl založen i klub v Jiřicích, který se také zapsal do dějin humpoleckého jezdectví. Od počátků působil na školním statku jako trenér Zdeněk Koten. Po něm byl ve funkci trenéra Ing. Pavel Moravec a Josef Řehoř. Členové ze statku se téměř od začátku zúčastňovali závodů. Mezi úspěšné závodníky patřili například: Jiří Kostříž, Jiří Klubal st., Jaroslav Vacek, Marie Vopálenská, Václav Peroutka, Josef Hnát nebo Zdeněk Kratochvíl. Většina z těchto zmiňovaných byli studenti zemědělské školy v Humpolci.[145]

Jezdectví v naší republice bylo na začátku šedesátých let vedené pod organizací Sdružení jezdeckých klubů ČSSR. Toto sdružení mělo jako místopředsedu pana Ing. Vojtěcha Jirsu, který pocházel z Humpolce. Právě díky němu bylo poprvé finále Zlaté podkovy Zemědělských novin přesunuto do Humpolce a to v roce 1970. Vznikla tak dlouholetá tradice tohoto závodu ve městě. Finále se konalo a stále koná na závodišti Dusilov v Humpolci. Nejdříve byly tyto závody určené pouze pro lidi, kteří pracovali v zemědělských podnicích a školách. Seriál závodů Zlaté podkovy má dvě disciplíny,

[145] Tamtéž, str. 151, 154, 156.

a to spřežení a všestrannost. Závodníci tak nejdříve musí projít kvalifikačními závody. Pan Zdeněk Koten patřil mezi organizátory, rozhodčí a stavitele překážek tohoto závodu. V roce 1975 přešla Zlatá podkova na pravidla jezdeckého sportu.[146]

V roce 1974 vznikl při statku spolek pro mládež s názvem Podkováci, který vedla Věra Fišarová. Zasloužila se tak o vzbuzení zájmu o jezdectví u dětí na základních školách v Humpolci. Tato práce přinesla své výsledky, například Zdena Dolejšová se s koněm jménem SID, umístila na 2. místě na mistrovství republiky. Ve stejném roce zanikl klub JK Jiřice.[147]

JK Gold Čejov byl další jezdecký klub, který byl založen roku 1984. Od roku 1988 se zde pořádaly kvalifikační kola Zlaté podkovy. Tento klub si také hodně zakládal na práci s mladými nadšenci a do své historie si tak zapsali 13 medailí. Mezi nejznámější humpolecké trenéry jezdeckého sportu patří samozřejmě Zděnek Koten, dále například Josef Tomášek, Zděnek Ságl či Zdeněk Kusý nebo Jitka Beranová. V roce 1981 se v Humpolci poprvé konalo mistrovství seniorů a díky této události se zde pořádali i jiná mistrovství.[148]

---

[146] Tamtéž, str. 151, 152, 153.
[147] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 155, 157.
[148] Tamtéž, str. 156, 158.

7 Historie tělesné výchovy a sportu v Humpolci od roku 1989 do současnosti

7.1 Klub českých turistů – odbor Humpolec

Po roce 1989 se počet členů poněkud snížil. Z původních 125 členů jich zůstalo v roce 1991 pouze 68. Snížil se také zájem o výšlapy do blízkého okolí. V roce 1992 je odbor začleněn pod kraj Vysočiny. Ve stejném roce se pořádal tří denní zájezd na Kralický Sněžník. Téměř v každém měsíci pořádali několik pěších výletů po okolí, v průměrné vzdálenosti 15 km a jezdili též na cyklistické výlety.[149]

Jejich činnosti zůstávala po léta stejná. V roce 2002 měl odbor bezmála 200 členů, což bylo zatím podruhé, kdy dosáhli tak vysokého čísla. Jako každý rok se konal pochod pana Oktaviána Strádala za opečeným špekáčkem a tento rok to byl již 28. ročník. V roce 2004 odbor slavil 110 let organizované turistiky v Humpolci. Oslavy zahájili jarním 10 km a 15 km pochodem od Sokolovny, kde se shromáždilo 400 účastníků. Cíl byl na místě startu a turisti dostali pamětní list. V září téhož roku se vzpomínalo na pana Oktaviána Strádala. Pořádal se pochod na 10 km k uctění jeho památky a již 30. ročník *Cesty O. Strádala za opečeným špekáčkem.*[150]

Roku 2007 byla nově vyznačena a slavnostně otevřena zelená trasa *cesta Gustava Mahlera*, známého hudebního skladatele. Celý úsek je dlouhý 25 km a prochází například přes Kejžlice, Proseč, Kaliště (kde se skladatel narodil), Lhotice, Ovčín a končí v Želivě. Trasu vyznačili manželé Dohnalovi. O čtyři roky později došlo k rozdělení odboru na dvě organizace. Mnoho členů z KČT v Humpolci na výroční schůzi odhlasovali svůj odchod a založilo nové občanské sdružení s názvem Turisté v Humpolci. V KČT–odbor Humpolec jich tak tehdy zbylo pouze 11. Naštěstí podle ústavy KČT se odbor rozpustit nemusel. Ke konci roku 2011 bylo v odboru něco okolo 35 turistů.[151]

---

[149] Zálesí, 1994. a Kronika města Humpolec, 1991–1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf. a Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf.

[150] Kronika města Humpolec, 2002. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2002.html. a Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html.

[151] Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 44,45.

V necelé polovině roku 2014 se slavilo 120. let výročí Klubu českých turistů v Humpolci. Konala se vzpomínková akce na uplynulé roky a děkovalo se všem současným i minulým členům, za jejich přispívání do organizace turistiky ve městě a okolí. Roku 2017 ušli členové téměř 1000 km v plánovaných výšlapech. V tomto roce dostal také odbor k pronájmu od města prostory pro jejich klubovnu. Nadšenci turistiky pořádali v roce 2021 již tradiční akce a pochody jako je například pochod *Údolím řeky Želivky* či akce *Novoroční čtyřlístek,* kterou pořádali současně i s KČT Šlápoty Hněvkovice. Tento klub vznikl v roce 1971 a funguje dodnes. Turistika v Humpolci a jeho okolí patří k nejvíce rozšířeným na Vysočině. Svoji přírodou a památkami okouzlí každého turistu.[152]

Obrázek 27

Na fotografii z roku 2021 jsou účastníci tradičního pochodu Údolím řeky Želivky.

Převzato z Zálesí, 2021.

7.2 Tělovýchovná jednota Jiskra

Atletika

Úspěšnost atletického oddílu stále pokračovala. Na závodech ČSR v roce 1990 získávali svá přední umístění například tito závodníci: K. Čebičová, J. Kaňa, R. Šaněk, R. Novotný, A. Novák, O. Moravec, M. Dítě, aj. Oddíl získal také 15 medailí přeborníka kraje. Atletika v Humpolci měla v roce 1991 okolo 90 členů. Roku 1993 se družstvo

[152] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 2014. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2014.html. a http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2017.html. a Zálesí, 2021.

dorostu účastnilo národní ligy. Ve stejném roce taky zemřela zakladatelka atletiky, paní Libuše Pechová, ve věku 80 let.[153]

Oddíl se poté nějakou dobu potýkal s nedostatkem trenérů, ale i přesto dokázali jejich odchovanci obsazovat pěkná umístění. Od roku 1981 až do roku 2000 se mohou pyšnit 85 tituly přeborníka kraje v Jihočeském kraji. V roce 2003 se konal atletický víceboj všech kategorií v kraji Vysočina a v kraji Jihočeském. Humpolec se zúčastnil obou těchto přeborů a také dovezli odsud medaile. Z víceboje z Vysočiny dovezl za dorostence 1. místo Miroslav Palán v desetiboji a 1. místo dovezla i Iveta Holubová a L. Časarová ze sedmiboje. V jihočeském víceboji zazářily ženy z Humpolce. Další rok se tak mohly ukázat v II. národní lize. Atleti také reprezentovali svůj oddíl na mezinárodním utkání mezi Bavorskem, Horními Rakousy, Dolními Rakousy, Jižními Čechy a Vysočinou.[154]

V roce 2007 bývalá členka K. Vodová závodila na přeborech ČR v dorostu. Ve své kategorii vyhrála v sedmiboji a ve skoku vysokém. Radka Brůnová založila roku 2008 kategorii žactva 1. a 2. výkonnostní třídy a její kamarádka Vlaďka Štauberová se postarala o děti v kategorii 3. a 4. výkonnostní třídy. V přípravce bylo tak 37 dětí a oddíl se těšil z nových mladých členů. O jeden rok později se atleti radovali ze zahájení výstavby nového atletického stadionu. Stavba byla dokončena v roce 2010 a 8. října byla slavnostně otevřena. Stadion byl vyčíslen na celkovou částku 12,5 milionu korun. Byl vybaven 4 závodními dráhami, 6 sprinterskými a novými místy pro koulaře a diskaře. V roce 2010 oddíl také oddíl oslavil 30 let svého trvání.[155]

---

[153] Kronika města Humpolec, 1986−1990. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1986-1990.pdf. a Kronika města Humpolec, 1991−1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf.

[154] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 136. a Kronika města Humpolec, 1999−2002. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1999-2002.pdf. a Kronika města Humpolec, 2003. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2003.html. a Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html.

[155] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 137. a Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a Kronika města Humpolec, 2009. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2009.html. a Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html.

Obrázek 28

Na fotografii z roku 2010 je nový atletický stadion v Humpolci.

Převzato z oficiálních internetových stránek atletiky Humpolce.
http://www.atletikahumpolec.cz/fotogalerie.html#

Práce s nejmenšími atlety byla pro humpoleckou atletiku velice důležitá. Důkazem toho byly výsledky, kdy obsazovali bednová umístění. Samozřejmě ani starší jedinci se nenechali zahanbit. Mezi úspěšné atlety z Humpolce v roce 2017 patřili například: T. Vincent, M. Kvasnička, F. Nousek, D. Dočkal nebo J. Bláha, který byl reprezentantem Vysočiny. Ve veteránech na MČR téhož roku závodil také H. Nesporný, který získal titul mistra ve své kategorii.[156]

Rok 2020 přinesl do světa nové onemocnění a to Covid-19 způsobené koronavirem SARS-CoV-2. V důsledku šíření onemocnění byla vládou nastavená omezení pro konání sportovních akcí a provádění činností sportovních oddílů. Činnost byla tedy utlumena ve všech sportovních odvětvích. Situace se zlepšila v roce 2022, kdy oddíl atletiky znovu navázal na svou činnost. Ku příkladu veliký úspěch přinesli mladší žáci a žákyně v KPD – Krajský přebor družstev. Ve finále, které se konalo v Třebíči, skončily obě družstva z 10 dalších oddílů na bedně vítězů, na 2. místě. V současné době má oddíl okolo 70 členů a je tak vidět dobrá práce trenérů, kdy vedou své svěřence k pohybu, dobrým výsledkům, ale hlavně k lásce ke sportu.[157]

Fotbal

Po dvou letech v I. A třídě muži A z Humpolce zdárně vyhráli sezónu 1990/1991, a tím znovu postoupili do přeboru kraje. Měli za celou sezónu 16 výher, 5 remíz a 5 porážek. O postupu rozhodl zápas s mužstvem B z Tábora, kdy nad ním vyhráli

[156] Kronika města Humpolec, 2017. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2017.html.
[157] Oficiální internetové stránky ČAS. https://online.atletika.cz/kalendar/vysledky/1.

o 2 branky a zároveň žádnou nedostali. Jejich trenérem byl v té době Milan Cerhán. V roce 1991 klub také slavil 80 let výročí kopané v Humpolci, takže pro oddíl to byl skvělý úspěch k oslavám jejich založení. Úspěch mělo i mužstvo dorostu, které také zdárně postoupilo do krajského přeboru. Klub měl v té době 174 členů.[158]

Obrázek 29
Na fotografii z roku 1991 je postupující tým dorostu.

Zleva vrchní řada: Novák, Čáp, –,–, trenér Hrůza, R. Němec, Ivaník, Ságl, Beránek, Žáček. Zleva prostřední řada: trenér Lacek, Lunga, Sávi, Burda, Solnař, Koubek, Filipský, Havel, Kořínek, Vacek. Zleva spodní řada: Vašíček, T. Čeleda, Vašák. Převzato z *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

V krajském přeboru se muži udrželi až do roku 1995, kdy opět sestoupili. Důvodem byl odchod mnoha hráčů z týmu, ten se poté musel doplnit o mladíky z dorostu, čímž se snížila celková výkonnost a úspěšnost týmu. Dorostenci už několik let spolupracují s týmem z Holandska. Střídavě se navštěvují a pořádají přátelská utkání a mezinárodní turnaje. V roce 1996 vyjeli dorostenci právě do holandského Schiedenu a v turnaji získali 2. místo. Žáci, ve věku 12–14 let, si téhož roku vedli dobře. Za celou sezónu prohráli pouze jednou, jejich trenérem byl Roman Brzoň. V sezóně 1998/1999 se mužům zase podařilo vyšplhat na vrchol tabulky a postoupili opět do krajského přeboru Jihočeského kraje, kde zůstali až do roku 2002, poté začali hrát v kraji

[158] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec. a Kronika města Humpolec, 1991–1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf.

Vysočina. V roce 1999 se mohli fotbalisti rovněž těšit z nové výstavby sociálního zařízení a šaten.[159]

Humpolecký tým v rámci nových posil do týmu nabíral hráče i z jiných zemí. V roce 2001 do svého týmu přijali například slovenského hráče Jána Strhára, či Vladimíra Vítka. Do konce dorostenecké kategorie v Humpolci hrál také ukrajinský starší žák Roman Smereka. Tito hráči, stejně jako ostatní, se zapsali do historie humpoleckého fotbalu.[160]

V roce 2004 hrála všechna mužstva v krajském přeboru. Byly započaty opravné práce na tribunách a pracovníci našli v jedné ze zdí pivní láhev v níž byl vzkaz od bývalých členů a funkcionářů z roku 1950. Její plné znění je možné vidět u současných funkcionářů klubu. Další zvelebovací práce na hřišti proběhly v roce 2010, kdy se nechal postavit nový, přímo zabudovaný přístřešek pro diváky. Vyšel ovšem na více peněz, než klub předpokládal, a tak požádali město o finanční podporu. Město jejich požadavku vyhovělo, ale s podmínkou, že altán přejde do majetku města, jelikož tyto finanční přešlapy měl klub už vícekrát.[161]

Název A.F.C. Humpolec, který měl klub v užívání už dříve, si zvolil znovu v roce 2012 a používá ho již do dnes. V dnešní době má klub 10 mužstev. Muži A se postupným tréninkem a svou pílí vyšplhali na vrchol krajské tabulky a v roce 2018 se dostali do Divize D, kde hrají i v současnosti. Trenérem je Roman Veselý. Muži B hrají v I. A třídě a nový tým mužů C hraje v okresním přeboru. O tento sport je v Humpolci veliký zájem i ze strany mladých nadšenců, proto má klub i dvě družstva dorostu, dvě družstva žáků a tři přípravky.[162]

Lední hokej

Hokejový klub měl v roce 1991 okolo 55 členů. Jejich poměr kategorií se skládal takto: 40 členů v mužské kategorii, 13 z nich v dorostenecké a 2 žáci. Dorostenců

---

[159] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec. a Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf. a Kronika města Humpolec, 1999–2002. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1999-2002.pdf.

[160] *100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem.* (2012). Humpolec: Fotbalový klub Humpolec.

[161] Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html. a Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html.

[162] Oficiální stránky A.F.C. Humpolec. https://afchumpolec.cz/klub/historie/. a Oficiální stránky A.F.C. Humpolec. https://afchumpolec.cz/tymy/.

a žáků nebylo mnoho, proto také jezdili spíše hostovat do Světlé nad Sázavou. Muži ve stejném roce vyhráli okresní přebor a postoupili do vyšší soutěže, tedy do II. B skupiny v Jihočeském kraji. O rok později bylo započato provozování školy bruslení pro děti ze základních škol.[163]

V roce 2005 se hokejistům konečně splnil jejich dlouholetý sen. Byl postaven nový zimní stadion, který byl v tomto roce otevřen. Bylo skvělé, že nadšenci tohoto zimního sportu měli nyní kde pořádně trénovat a věnovat se tomu tak naplno. Muži hráli v přeboru mužů v kraji Vysočina, kde uhráli 2. místo s 35 body pod vedením trenéra Vladimíra Krejčího. O další sezónu později ve stejné soutěži zvítězili, ale odmítli postup do vyšší ligy. Rozhodnutí nejspíše ovlivnila i nehoda, která se stala v únoru 2006. Střecha nového zimního stadionu nezvládla v zimě velkou váhu napadaného sněhu a propadla se. Naštěstí nebyl nikdo zraněn, ale pro humpolecké hokejisty to byla velice smutná událost. Škoda byla vyčíslena na 19 milionu korun. Viníkem byl po dlouhých sporech prohlášen tehdejší stavbyvedoucí, který neohlídal dostatečné zajištění stabilizačních prvků, chyběla téměř třetina vzpěr v celé střešní konstrukci. Tréninky tedy pořádali v okolních klubech a stadionech. Do konce roku byla postavena střecha nová. Postavena byla jinou firmou než dříve a na její práci, aby byla dobře provedena, dohlíželo město i klub.[164]

---

[163] Kronika města Humpolec, 1991–1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf. a Kronika města Humpolec, 2003. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2003.html.
[164] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, str. 140. a Kronika města Humpolec, 2005 a 2006. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2006.html. a http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2005.html.

Obrázek 30

Na fotografii z roku 2006 je střecha zříceného stadionu vyfocena zboku.

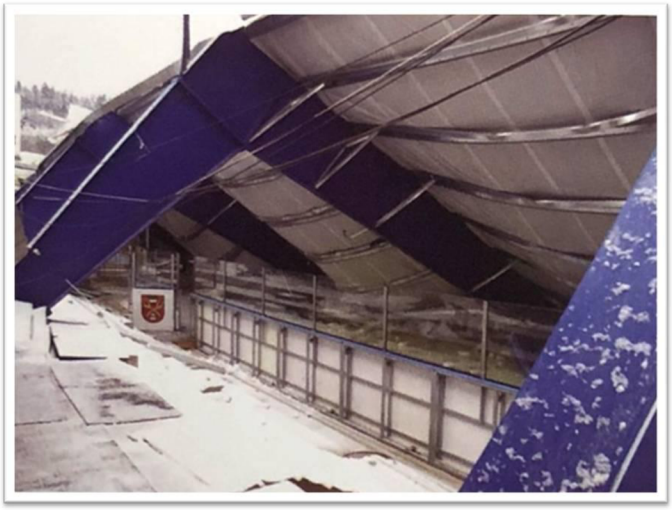

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Na konci sezóny muži přestoupili zpět do Jihočeského kraje, kde hráli v krajské lize až do roku 2022. Během těchto let se samozřejmě snažili dostat co nejblíže vítězství, ale drželi se spíše v prostředku tabulky. Téměř vždy skončili ve čtvrtfinále. Nejblíže vítězství byli na konci sezóny 2019/2020, kdy skončili na čtvrtém místě s 41 body. Sezónu 2021/2022 začali muži A týmu hrát opět v kraji Vysočina a hrají v ní až dodnes. Jejich současným hlavním trenérem je Tomáš Maršík. První dvě sezóny tým skončil opět ve čtvrtfinále, kdy se pral v celé sezóně o své místo s dalšími 11 týmy. V současnosti má humpolecký hokej okolo 100 dětí a ty jsou rozděleny do 5 kategorií. Jejich trenéři jsou například i členové A týmu, jako Matěj Daňhel, Petr Dolejš nebo Daniel Zadina.[165]

Moderní gymnastika

Děvčat zapálených do gymnastiky postupně během let přibývalo. V roce 1991 měl oddíl 69 členů a trénovaly ve čtyřech skupinách. Klub měl 18 dívek, které se intenzivně třikrát týdně připravovaly na závody. Závodily v III. a II. výkonnostní třídě. Členka Alena Hrůzová se v kategorii žen dostala až na přebor České republiky, kde

[165] Oficiální stránky Jihočeského hokeje. https://jihocesky.ceskyhokej.cz/ a Oficiální stránky hokeje Vysočiny. https://vysocina.ceskyhokej.cz/. a Oficiální stránky hokeje v Humpolci. https://hokejhumpolec.cz/.

získala 9. místo. Humpolecká gymnastika byla taky pořadatelem jednoho ze čtyř závodu Jihočeské ligy.[166]

Ve svých výsledcích nepolevovaly a v průběhu dalších let se účastnily dalších soutěží, aby předvedly své výkony. V roce 2007 byl konán 16. ročník Jihočeské ligy a dívky z Humpolce se v něm velice dobře předvedly. Například Kateřina Suková získala v celkovém pořadí 2. místo v kategorii starší přípravky, dále Zuzana Moravcová obsadila celkově 4. místo v kategorii naděje mladší. Ve stejné kategorii na 5. a 6. místě se umístily Eliška Suková a Lucie Prokopová. V roce 2008 si Kristýna Radilová vybojovala na přeboru Jihočeského kraje v kategorii kadetek 6. místo a tím si opatřila účast na MČR. Oddíl se zaměřoval na výchovu mladých závodnic, ale ve svém členství měl i členky nezávodní, kterých v roce 2010 bylo 16 ve věku od 4 do 6 let.[167]

Úspěchy se oddílu držely po dobu dalších let, mezi nejúspěšnější závodnice patřily sestry Sukovy. Roku 2013 se N. Šviková stala přebornicí Jihočeského kraje v nejmladší kategorii. Humpolec byl každý rok jeden z pořadatelů Jihočeské ligy a mladé gymnastky se pravidelně celé ligy účastnily. Liga měla pět kol. Nejúspěšnější závodnice této ligy v roce 2018 a 2019 byli S. Stropková, M. Čechová, A. Němcová a E. Suková. V roce 2020 jejich činnost utichla jako v ostatních sportech vlivem pandemie. O další rok později trenérky navázaly na svou předešlou aktivitu a opět pracovali s talentovanými mladými dívkami na jejich výkonech.[168]

Národní házená

V roce 1989, měla házená v Humpolci pět činných družstev a odehrála celkem 84 zápasů. Martin Beran byl jeden z nejaktivnějších sportovců v oddíle a za tento rok trefil 118 branek. Dorostenci pokračovali ve svých úspěších, kdy se dostali až na přebor republiky a skončili tam na 5. místě. V březnu roku 1990 se v Humpolci konalo finále Československého Poháru v národní házené. O dva roky později házenkáři oslavili 70. let trvání svého oddílu. Stále byl každý rok pořádán tradiční turnaj známý v celém

---

[166] Kronika města Humpolec, 1991−1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf.

[167] Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a. Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html. a Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html

[168] Kronika města Humpolec, 2013. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2013.html. a Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018.html a. Kronika města Humpolec, 2019. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2019.html a .Kronika města Humpolec, 2021. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2021.html

házenkářském českém odvětví, turnaj o Pohár Zálesí a v roce 1998 to byl již 50. jubilejní ročník. Od roku jsou 1999 jsou opět zaznamenávány i ženy, které hrají v oblastním přeboru. Po podzimním kole se drželi na 2. místě. Muži v II. lize se drželi na předposledním místě a tak jim hrozil sestup.[169]

Aktivita klubu po několik let neustala. Důkazem toho jsou například výsledky žen, které se stali v roce 2004 přebornicemi krajského přeboru. Úspěšní byli i mladí hráči, kdy se dorostenky, mladší a starší žáci účastnili celostátního Českého Poháru. Starší žákyně pak vyhráli Zimní ligu jihomoravské oblasti a tím si zajistili účast na halovém mistrovství ČR v roce 2005, zde vybojovali krásné 3. místo. Humpolečtí mladí sportovci v roce 2004 také trhaly své rekordy v počtu vstřelených branek. Například dorostenka Markéta Nešetřilová nastřílela 324 branek, nebo dorostenec Pavel Mošna, který jich posbíral v počtu 254.[170]

V roce 2008 byli v oddíle aktivní kategorie všechny kromě mládežnických. Klub tuto situaci řešil pomocí náboru dětí do přípravky. Všechna družstva stále hrála v oblastních Jihomoravských přeborech a účastnila se jak Poháru ČR, tak i halových mistrovství. Téhož roku se konal další, již 60. ročník známého turnaje, jenž od roku 2000 nese název o *Pohár Zálesí – Memoriál Josefa Kršky*. Roku 2009 byli velice úspěšní dorostenci, kteří se dostali díky vítězství v oblastním přeboru na Pohár České republiky. Zde pod vedením Stanislava Vošického a Lukáše Koumara vybojovali 3. místo.[171]

Muži se v roce 2011 znovu probojovali do II. ligy a v té hrají až do současnosti. Po nabrání nových talentů, přinesly opět i mládežnické kategorie své úspěchy. Mladí žáci se v roce 2012 a 2016 dostali na Zimní halové mistrovství, kde obsadili vždy 5. místo. Mladší žákyně nezůstaly vůbec zahanbeni a v roce 2018 se dostávají na Zimní halové MČR a přebírají 4. místo. Své výkony dokázali ještě vylepšit, a tak ve stejném roce na Mistrovství České republiky skončily třetí. Národní házená v Humpolci je tak

---

[169] Kronika města Humpolec, 1986−1990. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1986-1990.pdf. a Kronika města Humpolec, 1994−1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf.

[170] Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html.

[171] Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html. a Oficiální internetové stránky Národní Házené Humpolec. http://www.jiskrahumpolec.hys.cz/.

díky kvalitním trenérům a pílí hráčů na velice vysoké úrovni. V roce 2022 oslavil klub 100. let výročí tohoto sportu ve městě.[172]

Obrázek 31

Na fotografii z roku 2011 je postupující vítězné družstvo mužů do II. ligy mužů.

Zleva vrchní řada: trenér S. Vošický, R. Petřík, M. Kovář, P. Čmok, L. Koumar, J. Machek, A. Rafaj. Zleva spodní řada: M. Brož, J. Strádal, L. Brabec, F. Čmok, O. Lesina a brankář J. Barták. Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec.

Ostatní sporty

Basketbal

Košíkáři v Humpolci byli v roce 1991 na velice dobré úrovni. Muži a dorostenky hráli v II. lize a 6 dalších soutěžních družstev hrálo v krajském přeboru. Členů v klubu bylo okolo 150. V roce 1997 se ve sportovní hale v Humpolci poprvé hrálo Mistrovství kategorie žáků. Ze stejného období jsou významná dvě jména, a to Tomáš Němec a Kateřina Vaněčková. Oba tito odchovanci se dostaly do juniorské reprezentace. V témže roce, se také ženy dostali poprvé ve své historii do II. ligy, kde se držely spíš v pozadí tabulky.[173]

Soutěžních družstev začalo postupně ubývat. Závodně přestali hrát ženy i muži a zůstaly hrát jen mládežnické kategorie. Roku 2004 se ve městě po několika letech opět hrála celostátní basketbalová liga mladších žáků. Postupně zájem o košíkovou hodně poklesnul hlavně u mládeže. Proto po několik let závodilo pouze mužské družstvo, pod vedením nového trenéra J. Kota, díky kterému se družstvu dařilo

---

[172] Tamtéž a Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018. a Zálesí, 2022.

[173] Kronika města Humpolec, 1991–1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf a Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf.

dosahovat dobrých výsledků. V sezóně 2010/2011 muži skončili v oblastním přeboru v konečné tabulce na skvělém 3. místě, hned za BK Pelhřimov a BK Tábor. O rok později se jim podařilo konkurenty pokořit, a to jim zajistilo postup do II. ligy. V té se však neudrželi a sezónu 2013/2014 opět hráli v oblastním přeboru. Do ligy se ovšem podívali hned znovu další rok a své místo si tam udrželi po dalších pár let.[174]

Ondřej Dygrýn, odchovanec humpoleckého basketbalu, byl a je neopomenutelnou součástí tohoto sportu, jak v samotném Humpolci, tak v Čechách. Pan Dygrýn se věnoval převážně basketbalu 3x3[175]. V této soutěži se účastnil s týmem jako první z České republiky světového finále v Pekingu v roce 2017, kde skončili na 9. místě. Současně je O. Dygrýn předsedou klubu v TJ Jiskře. V dnešní době má košíková v Humpolci čtyři soutěžní družstva. Nejstaršími jsou žáci v kategorii do 15 let, kteří hrají v nadregionální soutěži a drží se prozatím v pozadí své tabulky. Dalším družstvem jsou starší žáci do 13 let a ti hrají oblastní přebor. Mladší žáci ve věku do 12 let a nejmladší žáci do 11 let hrají stejnou soutěž. Humpolec se věnuje svým mladým svěřencům svědomitě. Dokazuje to početné množství trenérů, jejich schopnost trénovat své nadšence a udržet je v těchto soutěžích.[176]

Stolní tenis

Roku 1991 měl klub nejmenší počet členů v celé jednotě. V soutěžích měli tři družstva v zastoupení dospělých. Největším problém oddílu byli prostory pro jejich tréninky. Scházeli se a trénovali v šatnách, kde měli svůj herní stůl a to byl jeden z hlavních důvodu, proč neměli své žáky. Sezónu 1995−1996 hráli pouze dvě soutěžní družstva, avšak družstvo "A" se kvalifikovalo do soutěže o postup do krajského přeboru. V soutěži porazili tým LOKO Veselí nad Lužnicí a tím si svůj postup zajistili. Druhé družstvo skončilo v celkové tabulce okresního přeboru na 4. místě.[177]

---

[174]Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html. a Kronika města Humpolec, 2009. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2009.html. a Oficiální stránky ČBF. https://cz.basketball/klub/854?y=2022.

[175] Basketbalová soutěž hraná třemi hráči proti třem hráčům. Basketbal 3x3 má jiná pravidla než klasický.

[176] Kronika města Humpoelc, 2017. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2017.html. a Oficiální stránky ČBF. https://cz.basketball/klub/854?y=2022.

[177] Kronika města Humpolec, 1991−1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1991-1993.pdf. a Kronika města Humpolec, 1994−1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf.

Oddíl získal v roce 2000 nové sponzory a nové prostory na své trénování. Díky využívání nových prostorů pořádal klub také spoustu turnajů a vzrostl i počet členů. Vznikli nová družstva a to mužstva "C", "D" a "E". Zájem o tenis postupně vzrůstal a tak v roce 2017 měl okolo 70 členů, z toho pouze 15 bez soutěžních ambicí a 13 dětí navštěvující přípravku. Hráli v prostorách sokolovny a účastnili se soutěží okresních i krajských. Klub je od té doby nejvíce rozsáhlý ve svém sportovním odvětví, jak v okrese Pelhřimov, tak i v kraji Vysočina. Postupně se založilo družstvo "F", "G" a "H". Konec sezóny v roce 2008 se vedl v duchu postupu do vyšší soutěže, kdy mužstvo "A" vstoupilo do krajského přeboru I. a mužstvo "B" do krajského přeboru II. Ostatní družstva se drželi v okresních přeborech.[178]

Úspěchy se klubu drželi nadále a v sezóně 2009/2010 se vůbec poprvé povedlo mužskému týmu postoupit do divize. Muži postoupili v této sestavě: P. Brzoň, J. Dušátko, M. Fišar a P.Studenovský. Ženský tým ve stolním tenise už několik let v Humpolci také působil a v sezóně 2010/2011 se jim povedlo postoupit do II. ligy žen, v té se ženy drží dodnes. Členové dokázali obstát v soutěžích i jako jednotlivci, kdy například v roce 2011 vybojovala E. Studenovská titul mistryně ČR v kategorii starších žákyň.[179]

V mužské divizi hrál tým "A" naposledy v soutěžním období 2011/2012, kdy skončil v tabulce na posledním místě a musel sestoupit zpět do krajského přeboru. Do divize se muži zdárně znovu dostali v roce 2022 a setrvávají v ní dodnes. Současně hrají krajský přebor 1. a 3. třídy humpolecký tým "B" a "C". V okresním přeboru mužů,rozděleni do třech tříd, hrají týmy "D", "E", "F", "G" a "H". Mládí členové jsou v klubu v mnohem větším zastoupení, než-li bývali a patří mezi nejlepší hráče z kraje.[180]

Taekwondo

Bojové korejské umění taekwondo má v Humpolci hned dvě zastoupení. První dřívější klub W.T.F Taekwondo Humpolec vznikl v roce 1995 pod vedením Ing. Pavla

---

[178] Kronika města Humpolec, 1999–2002. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1999-2002.pdf. a Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html.

[179] Kronika města Humpolec, 2009. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2009.html. a Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html.

[180] Oficiální internetové stránky českého stolního tenisu. https://stis.ping-pong.cz/tabulka/svaz-420110/rocnik-2022/soutez-4757. a Oficiální internetové stránky stolního tenisu v Humpolci. http://www.pinec-humpolec.cz/.

Krejčího a Vladímíra Lacka. Ve stejném roce vznikl také mezinárodní Vánoční turnaj v taekwondu. Tým měl už od svých počátků úspěchy, kdy se v roce 1999 a 2000 stali mistři ČR. Členové klubu jezdí na spoustu mezinárodních závodů a také někteří svěřenci se stali reprezentanty naší země. Například Radim Paťha, juniorský závodník, byl na Mistrovství Evropy v Řecku roku 2003 a také na seniorském mistrovství v Německu, kterého se účastnila i odchovankyně Věra Komrsová. Dále bychom mohli zmínit Pavla Mastného, Kateřinu Nedvědovou nebo Pavla Kaczura. V roce 2014 se klub opět stal týmovým mistrem ČR. Tento titul má ve svém držení v řádě sedmi let. Tento klub však není veden pod sdružením TJ Jiskra.[181]

Druhý oddíl je Panter Taekwondo, který vznikl v roce 2001. Vedený je Martinem Bečvářem a je začleněn mezi členy Tělovýchovné jednoty Jiskry. Tento oddíl je poněkud menší než ten předchozí, ale neméně úspěšný. Sportovci se hojně účastní mezinárodních závodů, kde obsazují vysoké příčky. Klub v roce 2007 byl účastníkem otevřeného Mistrovství ČR, kde se dokázal i ve velké konkurenci prosadit. Nejvýraznějším jménem tohoto klubu je Tomáš Hrala, který byl členem juniorské reprezentace a v roce 2011 se zúčastnil juniorského mistrovství na Kypru. V roce 2018 získal klub týmové 3. místo v české extralize mládeže a také 2. místo v národní lize. Po pandemii počet členů v tomto oddíle velice klesl a tím se i značně snížila jeho působnost, avšak se svou činností neskončili a nadále pokračují v reprezentaci města i v zahraničí.[182]

Tradiční karate

Dovednosti sportovců v oddíle jsou rozděleny na dvě kategorie. Žákovská kategorie KYU má devět úrovní od bílé až po hnědou pásku. Mistrovská kategorie DAN má též devět úrovní a její barvou je černá. Mezi trenéry DAN patří Petr Městka a Radek Štěrba a mezi trenéry KYU Vojtěch Kučera a Jan Pospíšil. Mezi největší úspěchy klubu patří prvenství v cvičení kata na Mistrovství ČR karatisty J. Falta, v roce 1999. Dále pak

---

[181]Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf. a Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a Kronika města Humpolec, 2014. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2014.html.

[182] Tamtéž a Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 146,147. a Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018.html. a Kronika města Humpolec, 2021. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2021.html.

například 2. místo Anety Limburské v roce 2007 v zápase Kumita na Mistrovství ČR, či 2. místo J. Pospíšila v roce 2008 ve stejné technice. Oddíl pořádá také bojové turnaje ve svém městě.[183]

V současné době je klub členem ČTAK – České asociace tradičního karate, účastní se mezinárodních závodů a i národního poháru. V tomto závodě se například v roce 2022 stal mistrem České republiky člen humpoleckého karate Štěpán Šimůnek, který získal prvenství v Katě a Kumitě v kategorii kadeti.[184]

Volejbal

Činnost klub odbíjenkářů je promítána do pořádání několika akcí. Od roku 1991 je pořádán Hliníkový turnaj, jsou pořádány různá soustředění, letní venkovní turnaje a také od roku 1997 je pořádán Memoriál J. Kavříka.[185]

V roce 2007 měl oddíl 164 členů a také bylo v Humpolci oslaveno 40. let trvání volejbalu. Oddíl měl dvě družstva žen, jedno družstvo juniorek, kadetek a starších žákyň, ale i jedno družstvo mužů. První tým žen, kadetky, juniorky a starší žákyně hrály v roce 2008 v krajském přeboru, druhý tým žen a muži v okresním přeboru. Muži po tomto roce hrají v Humpolci už pouze rekreačně, a tak jejich závodní éra skončila. Počet členů se postupně proměňoval, avšak členky se stále dokázaly v průběhu let držet ve stejných soutěžích. Není tomu jinak ani v současné době. Mezi závodní kategorie patří stále ženy, juniorky, kadetky a starší žákyně. Trenérky klubu jsou také velmi zaměřeny na mladší osazenstvo, které se účastní soutěží barevného mini volejbalu.[186]

7.2 Lawn Tennis Club Humpolec

Roku 1994 několik odchovanců z TJ Jiskry znovu obnovují původní LTC Humpolec a tak ve městě fungovaly dva kluby, ten druhý pod TJ Jiskra. Postupně se klub opět rozvíjel a na konci roku 1997, kdy oddíl slavil 90. let od svého založení,

---

[183] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 147, 148.

[184] Tamtéž a Oficiální stránky Karate Humpolec. http://karatehumpolec.cz/.

[185] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 148,149.

[186] Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html. a Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html. a Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018.html.

40 členů z řad dospělých a 14 žáků. Došlo také na znovu pořádání turnajů, jako je například tradiční turnaj čtyřher.[187]

V roce 2004 došlo ke sdružení dvou již zmíněných klubů do jednoho, vedený pod názvem LTC Humpolec. Tenis v Humpolci tak mohl nadále pokračovat ve své dlouholeté tradici. I díky této skutečnosti tenisté mohli v roce 2007 oslavit 100 let od prvního založení klubu. Sdružení plánovalo novou výstavbu první tenisové haly, neboť kvůli tomu, že žádná taková v Humpolci není, odcházelo spoustu talentovaných mladých tenistů za lepšími podmínky. V roce 2008 došlo tak k rekonstrukci bývalé nafukovací haly, kde byli mimo jiné tenisové kurty a tenisté mohli pořádat i halové turnaje.[188]

Obrázek 32

Na obrázku z počátku 21. století je jednoúčelová tenisová hala v Humpolci.

Převzato z Oficiálních internetových stránek LTC Humpolec. https://www.ltc-humpolec.cz/galerie/galerie-tenisova-hala.html.

Sezóna v roce 2009 byla pro Humpolec úspěšná. Tým dospělých hráli v okresním přeboru, dorostenci se dostali do přeboru krajského a největší úspěch sklidili mladší žáci, kteří poprvé ve své historii hráli Jihočeskou ligu. Z řad mladších žáků je nutno zmínit především Miroslava Chybu, který se účastnil Mistrovství ČR a získal bronz a zlato. Zázemí bylo také rozšířeno o nové dva kurty a jednoúčelovou halu.

[187] Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf. a Kronika města Humpolec, 1999–2002. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1999-2002.pdf.

[188] Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html. a Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html. a Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html.

V roce 2012 se zvýšil počet mladých členů a tenisté měli na 60 dětí. Muži, dorost a starší žactvo hrálo v tomto roce v krajských přeborech.[189]

Úspěchy do klubu s každým rokem nadále přicházeli. Členská základna se stále rozrůstala a tím mohli vznikat další družstva. Dospělý měli v roce 2015 dva soutěžní týmy, kdy první tým "A" se poprvé podíval do divizní soutěže a skončil jako třetí nejlepší. Družstvo "B" hrálo krajský přebor. Postup jim utekl pouze o jeden zápas, který prohráli. Dorost i mladší žactvo hráli stále v Jihočeské lize. Nejmenší sportovci ve věku 6−7 let se svým družstvem vyhráli Jihočeskou soutěž a tím se kvalifikovali na MČR. Domů si odváželi celkové 8. místo. [190]

Z dosavadní činnosti klubu je víc než zřejmé, že tenis v Humpolci byl a stále je velice rozsáhlý a oblíbený sport. Zázemí po několika letech je velice dobře vybudované a tak i tato aktivita je velice oblíbená u rekreačních sportovců z řad občanů.[191]

7.3 Delta klub Humpolec

Se vznikem LAA se do světě letectví dostala i další kategorie letadel a to ultralehká letadla. Letecká asociace začala tuto kategorii organizačně zajišťovat, stejně jako ultralehké vírníky, vrtulníky nebo motorové závěsné kluzáky. V delta klubu v 90. letech patřili mezi přední stavitele motorových závěsných kluzáků pan Ladislav Jaroš, Jan Vazač ml. a Jan Vazač st. Ultralehká letadla v Humpolci stavěli například Mojmír Faltýnek a Jan Vazač ml.[192]

---

[189] Kronika města Humpolec, 2009. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2009.html. a Kronika města Humpolec, 2012. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2012.html.
[190] Kronika města Humpolec, 2015. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2015.html. a Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018.html.
[191] Kronika města Humpolec, 2021. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2021.html.
[192] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 120.

Obrázek 33

Na fotografii z počátku 21. století je Mojmír Faltýnek se svým letounem.

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 120.

Aeroklubu se v roce 1993 podařilo znovu koupit pozemky v původním letišti v Senožatech. Letiště bylo velké o těchto rozměrech, 750x40m. Klub pořádal zájezdy po celé republice za létáním, avšak jezdil i do zahraničí. Podívali se například do Itálie, či Chorvatska. Roku 1998 oslavili letci 20 let svého trvání. Členové pokračovali ve stavění ultra lehkých letadel a tím pokračovali v dlouholeté tradici létání v Humpolci.[193]

Sportovní létání v Humpolci už provozováno není. V roce 2010 došlo k zrekonstruování celého letiště, přesto ale nový hangár postaven nebyl. Kvůli nemožnosti uskladnění letadel, je činnost klubu přesunuta do Havlíčkova Brodu. Zde létali Ing. František Jandejsek, Miloslav Langer a Jaroslav Dvořák. Letiště má nový název, který nese podle blízké vesnice Jiřice a je nadále využíváno i cizími piloty k mezipřistání.[194]

7.4 Jezdecký sport v Humpolci

Seriál závodu Zlaté podkovy Zemědělských novin pořádal v roce 1990 již 25. ročník. Finále se opět uskutečnilo v Humpolci a závody trvali tři dny. Celé události přihlíželo na 7000 diváků a přijelo 166 koní. Kromě soutěží se konal tradiční průvod

[193] Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf.

[194] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 120,121.

městem.[195] Financování závodu zajišťovali od roku 1966 Zemědělské noviny, ovšem ty roku 1990 zanikly. V řešení tedy bylo, kdo bude financovat tento seriál závodů. Humpolec, jelikož byl pořadatelem finálových kol od roku 1970, díky vedoucímu statku Václavu Merunkovi, se nabídl s pomocnou rukou. Sehnal nové pořadatele kvalifikačních kol a v roce 1996 založil společnost Soutěže Podkovy, která převzala odpovědnost za organizaci a finance, je tomu tak dodnes. Roku 1998 se stal vítězem Zlaté podkovy humpolecký jezdec, Josef Krčmář s koněm SIBIRSK. [196]

Obrázek 34

Na plakátu z roku 1999 je Josef Krčmář na koni SIBIRSK, vítěz Zlaté podkovy z roku 1998.

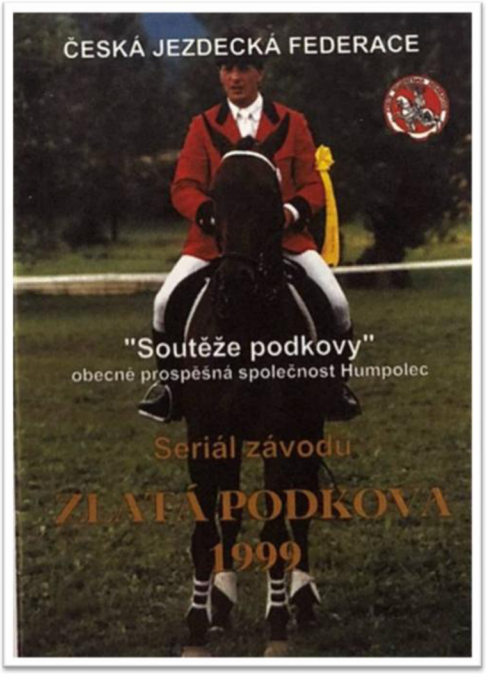

Převzato z Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 153.

Od roku 1992 se v Humpolci konali mezinárodní závody CCI a CIC, což jsou závody všestrannosti, konali se až do roku 2010. Závody byli zařazeny mezi nejvýznamnější na světové úrovni. Účastnili se jich závodníci například z Německa, Francie, Belgie, Švýcarska či Itálie. Kromě těchto závodů se v Humpolci konali například závody ve skoku s názvem Cena města Humpolce, nebo tzv. Dunajsko-alpský pohár,

---

[195] Kronika města Humpolec, 1986–1990. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1986-1990.pdf.

[196] Brzoň, R., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Humpolec: Město Humpolec, s. 153, 154.

kde se závodilo v dvojspřeží, či Okresní přebory. JK Vystrkov a JK Gold Čejov pořádají od roku 1998 memoriál Zdeňka Kotena. Pořadatelem se od roku 2004 stal také znovu založený klub JK Jiřice. Začátkem nového století byl založen další jezdecký klub a to JK Samba Humpolec.[197]

Hlavní organizace závodů se přesunula hlavně pod školní statek v Humpolci. V roce 2006 se v Humpolci bylo oslaveno 50. let organizovaného jezdectví a školní statek ve stejném roce oslavil 30. let od ustájení prvních koní. Jezdectví je také vyučováno na České zemědělské akademii, kde v roce 2007 vznikl také Jezdecký klub při školním statku.[198] V Humpolci se také konalo několikrát Mistrovství České republiky v všestrannosti. Roku 2012 se soutěže zúčastnilo 149 dvojic a soupeřili v kategorii seniorů, juniorů, dětí a pony. Zlatá podkova v roce 2015 oslavila 50. let závodu v jezdecké všestrannosti a spřežení. Tradice finálových kol trvá v Humpolci dodnes. Jezdectví ve městě je díky tomu udržováno na vysoké úrovni. K rozvoji bezpochybně přispěla i střední zemědělská škola, která vychovává jak budoucí jezdce, tak i chovatele a milovníky těchto majestátných zvířat.[199]

---

[197] Tamtéž, s. 151, 157, 158. a Kronika města Humpolec, 1994–1999. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/1994-1999.pdf

[198] Kronika města Humpolec, 2006. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2006.html.

[199] Kronika města Humpolec, 2015. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2015.html. a Oficiální internetové stránky Zlaté podkovy. https://www.zlatapodkova.cz/.

8 Závěr

Organizovaná tělovýchova a sport v Humpolci, jak jsme se mohli dočíst, začala už v roce 1868 se vznikem organizace Tělocvičné jednoty Sokol. Není tedy pochyb, že právě tato organizace byla odrazovým můstkem pro rozvoj sportovního odvětví ve městě. Postupem času a vlivem negativní politické situace Sokol přestal být přední sportovní organizací. Do popředí se tak dostala Tělovýchovná jednota Jiskra, která zaštitovala většinu sportů v Humpolci.

Sport se stal součástí životů spousty občanů místních i z okolních vesnic. Sdružoval je také na spousty kulturních akcích pořádaných jednotlivými oddíly. Díky zvyšujícímu se zájmu lidí o tělovýchovu se postupně město rozrostlo o nová sportovní zařízení a zázemí pro sportovce se tím dostalo na kvalitní úroveň. Děti a mládež tak mají dobré startovní podmínky pro dráhu profesionálního či rekreačního sportovce.

Bakalářská práce si kladla za cíl vytvořit souvislý souhrn sportovních klubů a oddílů v tomto městě, právě od roku 1868. Práce je určená široké veřejnosti k nahlédnutí do historie sportů a tělesné výchovy města až po její současnost. Nejvýraznějšími sportovními organizacemi jsou bezpodmínečně Sokol, atletika, fotbal, hokej, národní házená, tenis, jezdectví a nesmíme zapomenout i na odbor turistiky. V práci je jim proto také věnována větší pozornost.

Největší úspěchy a propagaci přinesly městu hlavně fotbal, hokej, národní házená a jezdectví proslavené jezdeckým závodem Zlatá podkova. Přestože Humpolec nepatří mezi největší města, jeho možnosti sportovního vyžití jsou velice rozmanité. V Humpolci jsou mimo jiné i další sportovní oddíly, jako je jóga, aerobik, šachy nebo sportovní autokros.

Vytvoření bakalářské práce bylo velice náročné, z důvodu procházení archivních materiálů, knih, dobových periodik či internetových zdrojů. Získané informace přispěli k mým znalostem o historii sportu obecně a také o historii v tomto městě. Při větším prostoru pro obsáhlejší zpracování by se práce dala napsat mnohem podrobněji, avšak si myslím, že práce tvoří ucelený základ a předá základní informace o tělesné výchově a sportu v Humpolci.

Prameny a literatura

Archivní fondy a sbírky

Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci.

Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond archiv města Humpolec. Karton 137, 213, 214.

Státní okresní archiv v Pelhřimově. Fond okresní úřad Humpolec. Karton 90, 281, 331, 332, 333.

Státní okresní archiv v Pelhřimově. Nezpracované fondy. Atletický klub Humpolec 1892−1893, Sokol − TJ Humpolec 1877−2012 a Klub českých turistů - odbor Humpolec.

Periodika

Za bratrstvím. 80 let Sokola v Humpolci. (1948). Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. inv. č. 14.533.

Zálesí − zvláštní číslo vydáno u příležitosti 100. výročí organizované turistiky v Humpolci. (1994). Městská knihovna Humpolec.

Z., Holčíková. 100 let Národní házené v Humpolci. *Zálesí − humpolecký zpravodaj na měsíc prosinec.* Ročník 59. (2022). Městské kulturní a informační středisko v Humpolci.

Z., Holčíková. Klub českých turistů − Humpolec. *Zálesí – humpolecký zpravodaj na měsíc březen.* Ročník 58. (2021). Městské kulturní a informační středisko v Humpolci.

Literatura

Brzoň, R., Staněk V., Štěrbová M., Krejčí K., Zmek J., Jelínek J., Vincencová M., Bártl J., Hůla V., Slavík J., Maršál K., Novák L., Jandejsek F., Jonáš O., Šimek J., Eremková E., Krpálek M., Bílek P., Málek P., Hynek J., et al. (2011). *Humpolec v zrcadle času: Spolky a spolkový vývoj*. (1st ed.). Město Humpolec.

Fučík, A., Koten, J., Sukdolák, A., Snítek, L., Racek, B., Pešek, J., Eliáš, J., Příborský, K., Štěrba, M., Müller, A., Hamingerová, D., Fučík, J., Fiala, M., Poláček, J., Štěrba, O., Vondráček, K., Maršál, K., & Janák, A. (1968). *100 let tělovýchovy a sportu v Humpolci.* Městská knihovna Humpolec.

Kadlec, Z. (1993). *Humpolec a okolí*. Město Humpolec.

Kobliha, G. (1929). *První století města Humpolce: 1807−1907*. Město Humpolec.

Kocian, O. (1929). Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci 1868−1928. Tělocvičná jednota Sokol v Humpolci. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci. Inv. č. R246

Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2018). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. Karolinum.

Památník vydaný na oslavu dvacetiletého trvání tělocvičné jednoty Sokola pražského. (1883). Sokol Pražský.

Rázek, J., & Maršál, K. (2007). *100 let tenisu v Humpolci*. LTC Humpolec.

Tyrš, M., & Čermák, F. (1868). *Sborník sokolský pro rok 1868* (1st ed.). M. Tyrš a Fr. Čermák.

100 let fotbalu v Humpolci: aneb jak se hrálo pod Orlíkem. (2012). Fotbalový klub Humpolec.

Elektronické a internetové zdroje

Kroniky města Humpolec, 1945–1947, 1949–1966, 1973–1993. http://radnice.mesto-humpolec.cz/public/kronika/.
Kronika města Humpolec, 2002. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2002.html.
Kronika města Humpolec, 2003. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2003.html.
Kronika města Humpolec, 2004. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2004.html.
Kronika města Humpolec, 2005. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2005.html.
Kronika města Humpolec, 2006. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2006.html.
Kronika města Humpolec, 2007. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2007.html.
Kronika města Humpolec, 2008. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2008.html.
Kronika města Humpolec, 2009. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2009.html.
Kronika města Humpolec, 2010. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2010.html.
Kronika města Humpolec, 2013. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2013.html.
Kronika města Humpolec, 2014. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2014.html.
Kronika města Humpolec, 2015. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2015.html.
Kronika města Humpolec, 2017. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2017.html.
Kronika města Humpolec, 2018. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2018.html.
Kronika města Humpolec, 2019. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2019.html.
Kronika města Humpolec, 2021. http://infohumpolec.cz/muzeum/kronika-mesta/2021.html.
Oficiální internetové stránky AFC Humpolec. https://afchumpolec.cz/.
Oficiální internetové stránky ČAS. https://online.atletika.cz/kalendar/vysledky/1.
Oficiální internetové stránky ČBF. https://cz.basketball/klub/854?y=2022.
Oficiální internetové stránky Českého stolního tenisu. https://stis.ping-pong.cz/tabulka/svaz-420110/rocnik-2022/soutez-4757.
Oficiální internetové stránky Jihočeského hokeje. https://jihocesky.ceskyhokej.cz/.
Oficiální internetové stránky hokeje Vysočiny. https://vysocina.ceskyhokej.cz/.
Oficiální internetové stránky hokeje v Humpolci. https://hokejhumpolec.cz/.
Oficiální internetové stránky karate v Humpolci. http://karatehumpolec.cz/.
Oficiální internetové stránky LTC Humpolec. https://www.ltc-humpolec.cz/o-nas/.
Oficiální internetové stránky města Žižkovo pole.https://www.zizkovopole.cz/historie/.

Oficiální internetové stránky národní házené v Humpolci. http://www.jiskrahumpolec.hys.cz/.
Oficiální internetové stránky stolního tenisu v Humpolci. http://www.pinec-humpolec.cz/.
Oficiální internetové stránky TJ Jiskra Humpolec. http://www.jiskra-humpolec.cz/.
Oficiální internetové stránky Zlaté podkovy. https://www.zlatapodkova.cz/.

Použité zkratky

c. k. – císařsko-královský
br. – bratr (oslovení členů v Sokole)
BPPOV – Buď připraven k práci a obraně vlasti (odznak zdatnosti)
ČOS – Česká obec sokolská
ČSR – Československá republika (1920 –1938)
ČSSR – Československá socialistická republika (1960 – 1990)
DTJ – Dělnická tělocvičná jednota (1903 – 1948)
FDTJ – Federace dělnických tělocvičných jednot
JK – Jezdecký klub
KČT – Klub českých turistů
KČST – Klub československých turistů (1918 – 1939)
LTC – Lawn Tennis Club
NDR – Německá demokratická republika (1949 –1990)
SK – Sportovní klub
Svazarm – Svaz pro spolupráci s armádou
TJ – tělovýchovná/tělocvičná jednota (1957 – 1990)
PPOV – Připraven k práci a obraně vlastni (odznak zdatnosti)